

ಅಗ್ನಿವೇಶ ಆಯುರ್ವೇದ ಅನುಷ್ಠಾನ
(ಆರ್ಥಿಕ ಉತ್ಸವ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವೆ ಕೇಂದ್ರದ ಚಿಟ್ಟವಿರು)

ಅಮೃತ - ಸೃಂಗಾರ ಸಂಚಿಕೆ

AMRUTHA - Souvenir

AGNIVESHA AYURVEDA ANUSHTANA
(AN ACTIVITY OF RASHTROTTHANA AROGYA SEVA KENDRA)

Keshav Shilpa, Kempegowda Nagar, Bangalore - 19
© : 6612730, 6676558, 6601586   E-mail : parishat@blr.vsnl.net.in

ಹಾದಿಸ ಶುಭಾಶಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ

ನುರುತ್ವಾಚ ಘಾರ್ಟ್ಸ್

ಧನ್ಯಂತರಿ ರಸ್ತೆ (ಹ್ಯಾಂಕ್ ಬಂಡ ರಸ್ತೆ)
ಸಿಟಿ ಬಸ್ ಸ್ಟೇಂಡ್ ಸೇತುವೆ ಎದುರು
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 009

ದೂರವಾಣಿ : 2875216, 2350038

Working Hours : Weekdays : 9-00 a.m. to 9.30 p.m.
Sunday 9-00 a.m. to 2-00 p.m.

ವೈದ್ಯ ಮತ್ತರೇ,

ಅಗ್ನಿವೇಶ ಆಯುರ್ವೇದ ಅನುಷ್ಠಾನವು ವೈದ್ಯರಿಗಾಗಿ 'ಅನಂತ' ಸೃಜನ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದುತ್ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಗತಿ. ಈ ಬಾರಿಯ ಸೃಜನ ಸಂಚಿಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅನುಭವೀ ವೈದ್ಯರ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಹಾಗೂ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹಾಗೂ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಅಮೃತ' ಸಂಚಿಕೆ ಹೊರತಕ್ರಿಂದ್ದೇವೆ. ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇದರಿಂದ ಸದುಪಯೋಗವಾದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಸಾಧಕವಾದಿತು.

ಆಯುರ್ವೇದದ ಇತಿ - ಮಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸದಾ ವೈದ್ಯರ ಮಂಧ್ಯೆ ಚಚ್ಚೆ ನಡೆಯತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಿರಿಯ ವೈದ್ಯರು ಹಾಗೂ ಅಗ್ನಿವೇಶ ಆಯುರ್ವೇದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ರೂಪಾರಿಗಳಲ್ಲಿಬ್ಬಾದ ಡಾ॥ ಎನ್. ಆನಂತರಾಮನ್ ರವರು ತಮ್ಮ ವಿಭಾರ ಧಾರೆಯನ್ನು 'ಆಯುರ್ವೇದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಇತಿಮಾತಿ' ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮತ್ತೊಬ್ಬು ರೂಪಾರಿಯಾದ ಡಾ॥ ವಿ. ಆರ್. ಪದ್ನಾಭರಾವ ರವರು ಇಡೀಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ತಲ್ಲಿಗೋಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಏಡ್ಸ್ ಕಾಯಿಲೆಯ ಬಗೆಗೆ 'ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಏಡ್ಸ್' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿಶದವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಸೌಂದರ್ಯ ವರ್ಣಕಗಳು ಅಂದಿಗೂ, ಇಂದಿಗೂ, ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಲವು ಸುಲಭ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಬಗೆಗೆ ನನ್ನದೇ ಲೇಖನವಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಜನನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಅನೇಕರು ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ವೈದ್ಯರ ಬಳಿ ಹೋಗುವುದು ಅವರೂಪ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನನಾಂಗದ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗೆಗೆ ಆರಿವಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ॥ ಶುಭಂಕರಿ ಪಿ. ರಾಜಾರವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಇವರದೇ 'ಜಹ್ನು ರಹಸ್ಯ' ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಲೇಖನವಿದೆ. ಮುಖಿವು ಮನಸ್ಸಿನ ಕನ್ಸಿಡಿಯೆಂಬಂತೆ ನಾಲಿಗೆಯು ಮನುಷ್ಯನ ಆರೋಗ್ಯದ ಕನ್ಸಿಡಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪೂರಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಾಧಾಪ್ಯವನ್ನು ಶಾಪ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವವರೇ ಬಹಳ ಜನ. ಆದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದ ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ವ್ಯಾಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಬಗೆಗೆ ವಿಶದವಾಗಿಯನ್ನು 'ಜರಾ ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆ' ಯಲ್ಲಿ ಡಾ॥ ಹಚ್. ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶರವರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಮಕ್ಕಳೇ ಮನಸೆ ಮಾಣಿಕ್ಯ' ಎಂಬ ನಾಱ್ಯಾದಿ ನಾವೆಲ್ಲಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಮಾಣಿಕ್ಯವನ್ನು ಆರ್ಯಕ ಮಾಡುವ ಕುರಿತು, ರೋಗಗಳುಂಟಾಗದಂತೆ ಕಾಂಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಟ್ಟಿ ಕಾಯಿಲೆ ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಡಾ॥ ಎಸ್. ಸಂಧ್ಯಾರವರ "ಕೌಮಾರಭೂತ್ಯ" ಲೇಖನವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಡಾ॥ ಎನ್. ರಾಘವೇಂದ್ರರ 'ವೇದಾಮೃತ' ಎಂಬ ಪದ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಭಾಗ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿವೇಶ ಆಯುರ್ವೇದ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಏರ್ಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಧಿಕರಿಸಿ ಲೇಖನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ವೈದ್ಯ ಆದಿಶಾಸ್ತ್ರ, ವೈದ್ಯ ಯತ್ತಿರಾಜಲು ನಾಯ್ಯ ಡಾ॥ ಶ್ರೀಧರ, ಡಾ॥ ವಿ. ಜ. ನೆಗಿನಾಳರವರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅನುಭವಗಳು ಕಿರಿಯ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವೈತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯತ್ತಿರಾಜಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತಹವು. ದ್ವಾರ್ಪಾನಿನಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯ ಬಾಲಿಂದು ಪ್ರಕಾಶರವರ ಬಳಿ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾನ್ನರಿನ ಬಗೆಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಡಾ॥ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಭಾಬುರವರ ಕ್ಷಾನ್ನರ್

ಚಿಕೆತ್ಸೆಯ ಕುರಿತು ಲೇಖನವಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಜರುಗಿದ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಆಯುವ್ರೋದ ವೈದ್ಯರು ಪ್ರತ್ಯೇಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಸಾಧಿಸಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ರೀತಿ - ನಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ದಾ॥ ಗಿರಿಧರ ಕಜೆಯವರೆ

ಅನುಭವೀ ವೈದ್ಯರ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಲೇಖನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ಅದಕ್ಕೂಂದು ಮೆರುಗು ನೀಡಿದ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿವೇಶ ಆಯುವ್ರೋದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಕಿರು ಪರಿಚಯ ಲೇಖನ ಬರೆದ ಯುವ ವೈದ್ಯ ದಾ॥ ಎನ್ನ. ರಾಘವೇಂದ್ರರಿಗೆ ನನ್ನ ವೈಶ್ವಾಮರ್ಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಈ 'ಅಮೃತ' ಸ್ತುರಣ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಲೇಖನ ಬರೆದ ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯ ಹಾಗೂ ಕಿರಿಯ ವೈದ್ಯರಿಗೆ, ಸದಾ ನಮೋಂದಿಗೆ ನೀಡುವ ಹಸ್ತ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೋತ್ಸಾನ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ, ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೋತ್ಸಾನ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ,

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ
ದಾ॥ ವಸುಂಥರಾ ಭೂಪತಿ
ಸಿದ್ಧಾಧ್ರ ಆಯುವ್ರೋದ ಕ್ಷಿಂಕ್
ನಂ. 20/31, 6ನೇ 'ಎ' ಮೇನ್
1ನೇ ಹಂತ, ಕೆ.ಹೆಚ್.ಬಿ. ಕಾಲೋನಿ
ಬಸವೇಶ್ವರ ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - 79
ದೂರವಾಣಿ : 3284 893

ಅಗ್ನಿವೇಶ ಆಯುವ್ಯೇದ ಅನುಷ್ಠಾನ

ಕೆರು ಪರಿಚಯ

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಗ್ನಿವೇಶ ಆಯುವ್ಯೇದ ಅನುಷ್ಠಾನವು 1994ರಲ್ಲಿ ಆಯುವ್ಯೇದ ವೈದ್ಯರ ನಿಸ್ಖಾರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿತ್ತು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ಯಾತ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಆಯುವ್ಯೇದ ವೈದ್ಯರುಗಳಾದ ಡಾ. ಎ.ಆರ್. ಪದ್ಮನಾಭರಾವ್ ಮತ್ತು ಡಾ. ಎನ್. ಅನಂತರಾಮನ್ ರವರು ಇದರ ಪ್ರಥಮ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು.

ಈ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೇ ನೆಂದರೆ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವರಿಸುತ್ತಿರುವವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆಯುವ್ಯೇದದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಆಯುವ್ಯೇದ ವೈದ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಆಯುವ್ಯೇದ ಸಾರದ ಸಮಿಯನ್ನಿಂದು ವೈದ್ಯರ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು.

ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೇ ಶನಿವಾರದಂದು ಅನುಭವೀ ಆಯುವ್ಯೇದ ವೈದ್ಯರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಕಿರಿಯ ವೈದ್ಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಜೀವನೀಯವಾಗಿದೆ.

ಸುಮಾರು ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸದಸ್ಯರಿರುವ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ,

1. ನವೆಂಬರ್ ಆಥವಾ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಧನ್ಯಂತರಿ ಜಯಂತಿಯ ಆಚರಣೆ.
2. ಉಚಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಿಬಿರಗಳು.
3. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ಆಗಾಗ ಹೊಳ್ಳುವ ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು.
4. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಯುವ್ಯೇದದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮಾಡಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹಿಸುವುದು.
5. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಂಭವಿಸುವ ದುರಂತಗಳಿಗೆ ನಿಧಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕಳಿಸುವುದು.
6. ವೈದ್ಯರಿಗಾಗಿ (ಸದಸ್ಯರಿಗೆ) ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ಶನಿವಾರದ ಉಪನ್ಯಾಸದೊಂದಿಗೆ ವೈದ್ಯ ಪರ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವುದು.
7. ಅನೇಕ ಅನುಭವೀ ವೈದ್ಯರಿಂದ ಸರವೇರಿದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಧನ್ಯಂತರಿ ಜಯಂತಿಯಂದು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರ ತರುವುದು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರನೇಕರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ಹೊರ ತರುವುದು.
8. ಎಲ್ಲಾ ವೈದ್ಯ ಬಾಂಧವರು ತಂತ್ರಜ್ಞ ಜ್ಞಾನಧಾರೀಯನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪಾರದರ್ಶಕ ವ್ಯವಹಾರವಂತರಾಗಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಗ್ನಿಪೇಶ ಆಯುರ್ವೇದ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಆಯುರ್ವೇದ ಪ್ರತಿಪರಿಪರ ಪಾಲಿಗೆ ಕಲ್ಪಿತದಂತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸೆರಬಿಗೆ ಬೆಂಬುಲುಬಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಷತ್ತುತನ್ನ 'ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವಾ ವಿಭಾಗ' ದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲುಪುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಗುರುವಾರ ಉಚಿತ (ಜೀವಧ ಸಹಿತ) ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಜಗತ್ತಿನ ಮತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪರದಾದುತ್ತಿರುವವರ ಪಾಲಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರೂಪಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಆಯುರ್ವೇದಾವೃತವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಪೇಶ ಆಯುರ್ವೇದ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಮುಂಬರುವ ಆಯುರ್ವೇದದ ಸುವರ್ಣಾಯಿಗದ ಅಡಿವಾಯವೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಯೇನಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮಿ : ಎನ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ, ಚಿಂತಾಮಣಿ ಶ್ರೀಯಾಯ ಬಿ.ವ.ಎಂ.ಎಸ್. ಜಿ.ಎ.ಎಂ.ಸಿ. ಬೆಂಗಳೂರು

With Best Compliments From

Dr. Sheela S. Kasi

B.Sc., M.B.B.S., D.C.P.

Consulting Pathologist

KASI CLINICAL LABORATORY

27, First Floor, Elephant Rock Road, South
End Circle, Jayanagar 3rd Block,
Bangalore - 560 011. ☎ : 655 0678

Timings : 8-30 a.m. to 6-30 p.m.

Sunday Holiday

Resi : 35, Police Station Road, Basavanagudi,
Bangalore - 560 004. ☎ : 667 3143

With Best Compliments From

Dr. L. Devasurappa

M.Com., M.Phil., Ph.D., M.D.J., Tex, Tech., R.B.V.

Former Faculty Member
Dept. of Commerce & Management
Bangalore University
Bangalore - 1

Kamal Silks

A/C SHOWROOM OF SAREES
SUITING AND SHIRTINGS

No. 18, 11th Cross, Cubbonpet
Opp. St. Martha's Hospital Back Gate
Near Cauvery Bhavan, Bangalore - 560 002

ಅಗ್ನಿಶೇರ ಆಯುವೋದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸದಸ್ಯರು

“ಉಭಯ” ಪ್ರಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಪರಿವಿಡಿ

ಭಾಗ - 1

1. ಆಯುರ್ವೇದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಇತಿ - ಮಹಿ	-	ಡಾ॥ ಎನ್. ಅನಂತರಾಮನ್
2. Ayurveda and Aids	-	Dr. V.R. Padmanabha Rao
3. ಮಹಿಳೆಯರ ಸೌಂದರ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು	-	ಡಾ॥ ಪಸುಂಧರಾ ಭೂಪತಿ
4. Gynecological Tips and Treats	-	Dr. Shubhankari P. Rao
5. ಜರಾ ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆ	-	ಡಾ॥ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶ್
6. ಕೌಮಾರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ	-	ಡಾ॥ ಎಸ್. ಸಂಧಾ
7. Secrets of Tongue Readings	-	Dr. Shubhankari P. Rao
8. ವೇದಾಷ್ಟು	-	ಡಾ॥ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಎನ್.

ಭಾಗ - 2

1. ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅನುಭವಗಳು	-	ವೈದ್ಯ ಆದಿಶೇಷ
2. ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅನುಭವಗಳು	-	ವೈದ್ಯ ಯತ್ತಿರಾಜುಲು ನಾಯ್ದು
3. ಕ್ಷಾನಕ್ರೋ ಚಿಕಿತ್ಸೆ	-	ಡಾ॥ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಭಾಬು
4. Treatment for Respiratory Problems	-	Dr. Bhikshapathy
5. ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅನುಭವಗಳು	-	ಡಾ॥ ಶ್ರೀಧರ
6. ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೊಂದು ಸೂತ್ರ	-	ಡಾ॥ ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ತುಕಾರಾಂ
7. ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅನುಭವಗಳು	-	ಡಾ॥ ಏ.ಜಿ. ಸೆಗಿನಾಳ್
8. Tips for Successful Practitioner	-	Dr. Giridhar Kaje

ಆಯುವ್ರೇದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಇತಿ ಮತಿ

ಈ ಲೇಖನದ ತಲೆ ಕಟ್ಟಿಸ್ತು ಏದಿ ಒಮ್ಮಗರು ಅಷ್ಟರಿ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ ತನ್ನದೇ ಇತಿ ಮತಿಗಳಾಗೆ. ಹಲವಾರು ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಆಯುವ್ರೇದಕ್ಕೂ ಇತಿ-ಮತಿ ಇರಬೇಕಳ್ಳವೇ? ಒಂದು ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ವೈದ್ಯ ತನ್ನ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪದ್ಧತಿಯ ಇತಿ-ಮತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಸಮರ್ಥನೇ? ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಒಂದೊಂದು ಜ್ಞಾನ ಸಾಗರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟೇ ಪರಿಣತನಾದರೂ ವೈದ್ಯನೂ ಖಚಿತವಾಗಿ ತನ್ನ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಮತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾರ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಯುವ್ರೇದದ ಇತಿ - ಮತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಯೋಚಿಸಿದರೆ, ಅದು ಆ ವೈದ್ಯನ ಇತಿ - ಮತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸುರಿತ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ವೈದ್ಯನ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನುಭವವು ಹೆಚ್ಚಂತಲ್ಲಿ ಇತಿ-ಮತಿಯ ಘೂಸ್ತಿರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವ ವಿಷಯಗಳು ಕೇವಲ ನನ್ನ ಇತಿ-ಮತಿ ಎಂದು ಒಬ್ಬಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಯುವ್ರೇದ ವೈದ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಧಿರಗಳಲ್ಲಿ ಆಯುವ್ರೇದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಆತಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ತುರ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಗೆ ಇದು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದು ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇದೇ ಸಂಶಯವನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದ ವೈದ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಧಿರಗಳು ಹೊರ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಜ್ಞಾರ, ಭೇದಿ ಮುಂತಾದ ರೋಗಳನ್ನು ಆಯುವ್ರೇದ ಜೀವಧಾರಗಳು ಕೂಡಲೇ ಶಮನಗೊಳಿಸುತ್ತವೆಯೇ ಎಂದೂ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನನ್ನ ಉತ್ತರ ಹಿಗಿದೆ. ಕೇವಲ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ರೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಜ್ಞಾರ, ಭೇದಿ ಮುಂತಾದ ರೋಗಗಳು ಆಗ ಜನರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿನಮ್ಮೆ ಪೂರ್ವಿಕರು ಆಯುವ್ರೇದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಂದಲೇ ಗುಣಮುಖವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದಿಗೂ ತಕ್ಷಣ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಆಯುವ್ರೇದದಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ, ದೃಢ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿದರೆ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ವಿಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬದಲಾಗಿ ಮೇಲ್ಮೈಟಕ್ಕ ಹಕ್ಕಿ ಬಳಸುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು, ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾ ಧಿರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಕಂಡಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. “ಆಯುವ್ರೇದ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಸಾಗರ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ, ಸಾಗರದ ಮೇಲೆ ಸಿಗುವ ಮೇನು, ಸೀಗಡಿ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಪಡೆದಂತಾಗುವುದು. ಇದರ ಬದಲಾಗಿ ಸಾಗರದ ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಹವಳ, ಮತ್ತು ಮುಂತಾದವು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಆಳವಾದ ಆಯುವ್ರೇದದ ಜ್ಞಾನವು ರೋಗದ ಯಾವುದೇ ಸ್ವಿತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಕಿ-

ಲುದಾವರಣೆಗೆ ಜ್ಞಾರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯೋಣ. ವಾತ ಜ್ಞಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೃತಾರಿಷ್ಟ, ಪರ್ವತಾದ್ಯಾರಿಷ್ಟ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹಿತ್ತಿ ಜ್ಞಾರದಲ್ಲಿ ಸುದರ್ಶನ ಚೂಣಾದ ಮಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕಫ ಜ್ಞಾರದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಭುವನ ಕೀರ್ತಿ, ಸಂಜೀವಿನಿ ವಟಿ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಈ ಜೀವಧಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಗಂಟಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪಥವನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಜ್ಞಾರಗಳು ತಹಬಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ರೋಗಿಗೆ ಭೇದಿಯ ಕೊಂಡರೆ ಇದ್ದಾಗ, ತ್ರಿದೋಷಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಪಥವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ನಂತರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ತ್ರಿಫಲಾಚೂಣದಂತಹ ಮ್ಯಾದು ವಿರೇಚಕಗಳ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಕರುಳಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚತವಾದ ದೋಷಗಳು ಹೊರ ಬಂದು, ಭೇದಿಯ ನಿಲ್ಲತ್ವದೆ. ನಿರಾಮಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭೇದಿಯಲ್ಲಿ ಅಹಿಫೇನಯುಕ್ತವಾದ ಕಪೂರ್ ರಾದಿರಸವು ಚಮತ್ವಾರಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಆಯುವ್ರೇದದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಆಯುಹೋದವು ಎಂಟು ಅಂಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಕಾಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಬಾಲ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಗ್ರಹ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಶಾಲಾಕ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಶಲ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ರಸಾಯನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ವಾಚೀಕರಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳೇ ಈ ಎಂಟು ಅಂಗಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಳಿಳಿದ ಅಂಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಣ ಮಾಹಿತಿಯು ಈಗ ಅಲಭ್ಯವಾದ ಕಾರಣ ಇಂದಿನ ಆಯುಹೋದವ್ಯಾದಿ ಕೆಲವು ರೋಗ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅವೆಂಡಿಸ್ಟ್ಸ್‌ಸ್‌ ಮುಂತಾದ ತಸ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ರೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಕನ್ ನೆರವ್ವೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕು.

ಅವಫಾತ ಉಂಟಾದ ರೋಗಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತಸ್ವಾವ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೆ, ರಕ್ತ ಪ್ರೌರ್ಯಕೆ ಮಾಡಲು ಆಸ್ಟ್ರೆಗೆ ಸೇರಿಸಲೇಬೇಕು. ಭಗಂದರ, ಅರ್ಕಸ್ ಮುಂತಾದ ರೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಬ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಆಧುನಿಕ ಅರಿವಳಿಕೆ ಬ್ರಿಷಫ್ಟ್ ತಜ್ಫರ ಸಹಾಯಬೇಕು.

ಆಯುಹೋದದ ಏಕು ಅಂಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಳಿವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮುಂದೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬಹುದು.

ಮೇಲಿನ ದಿವರಣೆಗಳಿಂದ ಆಯುಹೋದದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಿಗಿಂತ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯಾದಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಒದುಗೆಯಾಗಿ ಪಡೆಯಬಾರದು. ಲೇಖನದ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಾದಿಗೂ ಇತಿಮಿತಿಗಳಿವೆ.

ಉಳಿದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪದ್ದತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸೂತ್ರವು ಆಯುಹೋದದಲ್ಲಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೋಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾದಿನು ರೋಗ ಕಾರಣವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಅವನ್ನು ವರ್ಜಿನಲು ರೋಗಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ರೋಗಿಗೆ ಶೀಪ್ಸ್‌ವಾಗಿ ಗುಣಮುಖಿವಾಗುವುದರಾಂದಿಗೆ ರೋಗವು ಪುನಃ ಮರಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪದ್ದತಿಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಉಪಶಮನ ಕೊಡುವ ಬ್ರಿಷಫ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ಆಯುಹೋದದಲ್ಲಿ ಶಮನ ಬ್ರಿಷಫ್ಟ್‌ಗಳ ಜೊತೆಗೆ ರೋಗ ಕಾರಣವಾದ ದೋಷಗಳನ್ನು ದೇಹದಿಂದ ಕಿತ್ತುಹೊರಹಾಕುವ ಪಂಚಕರ್ಮ ಎಂಬ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿದೆ. ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಕಳಿಣಕರವಾದ ರೋಗಗಳು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಗುಣಮುಖಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕ್ರಮವು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ, ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೋಗಕ್ಕೂ ನುರಿತ ಆಯುಹೋದ ವ್ಯಾದಿನು, ರೋಗಿಯ ದೇಶ, ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಸೂಕ್ತವಾದ ಪಥ್ಯ - ಆಪದ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ರೋಗಿಯು ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು, ಯಾವ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಬಾರದು ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಜೀವನ ಕ್ರಮಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಪಥ್ಯ ಅವಧ್ಯ. ಇದನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದ ರೋಗಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಾವಧಿಯ ಬ್ರಿಷಫ್ಟ್ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಗುಣಮುಖಿವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇವುಗಳು ಆಯುಹೋದದ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ದ್ವಾರ್ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ನೆರವ್ವೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

ಈಗ ಆಯುಹೋದ ವ್ಯಾದಿಯ ತಮ್ಮಿಜ್ಞಾನ, ಅನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಚಿಕಿತ್ಸಿಸುವ ರೋಗಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಬಗ್ಗೆ ಇತಿ - ಮಿತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಆವರಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿ, ಕೇರ್ತಿಯ ಕಣ್ಣಿಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಡಾ॥ ಎನ್. ಅನಂತರಾಮನ್

ಅನಂತ್ ಆಯುಹೋದಿಕ್ ಸೆಂಟರ್

3/89, ಬುಲ್ಲ ಬೆಂಪಲ್ ರಸ್ತೆ

ಬೆಂಗಳೂರು - 19

ದೂರವಾಣಿ : 6676558/6679710

AYURVEDA AND AIDS

The HIV infection popularly called Acquired Immuno Deficiency Syndrome (AIDS) has gained a foothold in India and the infection is spreading rapidly. The problem of spreading of Aids is going to increase whereby the number of cases in the developing countries can soon cross the estimated belt in the developed countries. The problem will be further complicated as there will be more cases among women and children, because of which there will be enormous untoward effect on the socio-economic structure which may ultimately result in the collapse of the health services which is already strained.

It is the responsibility of all the disciplines of the medicine in the world to pool up all the literature that is available and make a sincere and honest attempt in searching a solution to these problems. Ayurveda, the science of life which claims seniority with other systems of medicine has plenty of literature pertaining to so many diseases which are yet to be understood in the real sense. A sincere attempt in understanding the exhaustive literature of Ayurveda makes one realise his incapability to completely understand the real meaning of the authors in the literature which is due to the lack of preparation, perception and scholarship compared with their authors who created the literature. When such being the case it is unwise to decide that there is no explanation of Aids in Ayurveda or an attempt to identify aids with one of the diseases mentioned in Ayurveda is futile. Hence here an attempt is made to understand AIDS with Pratilomaja Yakshma on the basis of the explanation of clinical signs and symptoms of Aids and Pratilomaja Raja Ykshma as their signs and symptoms tally with each other.

AIDS AND SOME DISEASES EXPLAINED IN AYURVEDA :

Though basically the disease AIDS is due to sexual intercourse with the infected person, contaminated blood and blood products, from an infected mother to her baby, from receiving infected body organs bring lack of immunity in the body because of which the virus may gain the strength and cause the illness which may be initially with a brief and mild illness and no symptoms for months or years. But later on, may show the symptoms of the illness like swollen lymph glands, persistent tiredness, diarrhoea, fevers and sweats, recurring infection such as Herpis, Shingles and Thrush, unexpected weight loss, shortness of breath, dry cough and altered mental functions. The conditions which are normally associated with HIV are Kaphosis sarcoma and opportunistic infection, Pneumocystitis, pneumonia, Herpis infection, cold sores or Genital Herpis and Thrush (candidiasis).

The identification causes described for sasha /kshaya/Rajayaksma are sahasa i.e. valour, sandharana i.e. controlling of natural urges, kshaya i.e. deficiency of dhatus. Charaka has clearly mentioned "When a person with excessive loss of semen takes place inspite of which his desire to enjoy women will not decrease and consequently by further indulgence in sexual act because of no semen to ejaculate the vayu gets into the blood vessel (Raktavahini Dhamani) and causes bleeding. This blood which is endowed with the features of vayu will come out through the passage of semen during intercourse because of loss of semen. After this due to excessive discharge of blood and loss of semen the joints get loosened and dryness develops

in them by the increased weakness and vitiation of vayu. Such a weak body aggravated kapha and pitta and dries up the muscles and blood (mamsa and rakta). Then causing pain in both the sides, shoulder areas, vitiates the throat (kanta) and kapha and fills the head with kapha causing pain in the joints, loss of taste for food, indigestion. Due to aggravation of pitta and kapha fever, cough dyspnoea, change in the voice, cold etc. are caused. Owing to continuous cough, there will be injury in the lungs resulting in blood coming out with the expectoration. Associated with all these weakening complications the body gradually keeps on emaciating. Hence the intelligent person in order to save his body should first save the Shukra because, it is the essence of the food what is ingested.

The clinical features which are enlisted for the ksahaja Rajayaksma are as follows :

1. Shirashoola	-	Headache.
2. Amsa tapa	-	Pain in the shoulder.
3. Kasa	-	Cough.
4. Swara ksaya	-	Change in voice.
5. Arochaka	-	Tastelessness.
6. Parshwa Shoola	-	Pain in the side of the chest.
7. Atisara	-	Diarrhoea.
8. Angamarda	-	Pain through out the body.
9. Jwara	-	Fever.
10. Pratishyaya	-	Corryza.
11. Swasa	-	Dyspnoea.

The clinical features listed for Aids are as follows :

In case of Aids the clinical features are classified into two categories viz. Major and Minor.

Major Signs :

1. Weight loss - at least 10% of the body weight.
2. Chronic Diarrhoea for more than one month.
3. Prolonged fever for more than one month (intermittent / constant).

Minor Signs :

1. Persistent cough for more than one month.
2. Generalised pruritic dermaties.
3. An episode of Herpis Zooster.
4. Oropharyngeal candiditis.
5. Chronic progressive and disseminated Herpis simplex infections.

6. Generalised lymphadenopathy.
7. The presence of kaposi's sarcoma/cryptococcal meningitis where in headache is seen.
8. Secondary to AIDS due to loss of immune system there will be uncontrollable infection from other organisms showing other diseases depending on the type of infection.

A careful study and comparison of the clinical symptoms of AIDS with that of Pratiloma Kshaya Raja Yakshma / soshha shows the following similarities.

While dealing with Kshayaja Rajayaksma it is clearly mentioned that it is due to the loss of semen which is once again due to excessive sexual behaviour which is considered as the main cause for acquiring AIDS. In olden days due to the lack of facilities like microscopes etc. they were not able to identify the exact organisms responsible for the AIDS. But by using the best of their intellect, logic, and assessment they have categorised a kind of disease like Kshayaja shosha which suits well with the description of AIDS today. The following explanation tries to prove the resemblance in the clinical signs and symptoms of Kshayaja soshha and AIDS.

1. Weight loss : The main character of the disease Kshayaja Rajayaksma itself is loss of weight. The Sanskrit word shosha which is the synonym for the disease signifies the loss of weight as the chief cardinal symptom in the disease. In AIDS also the major sign loss of the body weight is the chief cardinal symptom (at least 10% of the body weight).

2. Fever : In explaining the clinical sign of Kshayaja soshha, fever is considered as one of the important sign. Even in AIDS fever plays an important role as a sign as it is prolonged for more than one month, which may be intermittent or constant.

3. Atisara / diarrhoea : is a part and parcel of Kshayaja soshha and it is considered as an important sign in Kshayaja shosha. In AIDS also loose motion/chronic diarrhoea for more than one month is considered as a major sign.

Among minor signs explained for AIDS :

4. Cough : Is considered as first minor symptom which persists for more than a month. Even in Ayurveda while explaining Kshayaja shoola / kasa, cough is given due importance.

5. The other set of symptoms explained in Kshayaja soshha like swara kshaya (change in voice), parshwashoola (pain in the sides of the chest) pratishaya (coryza), swasa (dyspnoea) all signify the pulmonary abnormality which is normally encountered in AIDS as the secondary manifestation by the infection of pathogenic organism.

6. Most important is the head ache/shira shoola which is given a lot of importance in Ayurveda, infact it is the first symptom. It is stated that the presence of generalised Kaposi's sarcoma / cryptococcal meningitis in which headache is one of the important sign along with other signs and symptoms of AIDS is sufficient for the diagnosis of AIDS.

On the basis of the above comparison of clinical manifestation a conclusion may be drawn that what is explained in Ayurveda as pratiloma kshayaja sasha may be identified with the Aids of today.

In support of the above argument it is worthwhile to mention that while explaining the Dhatukshayaja Rajayakshma in a reference Charaka says that "Ativayayan Anashanath Shukramojascha Heeyate" which means those who indulge in excessive intercourse will end up with decrease of ojas (body resistance power), and lastly after explaining the signs and symptoms which are due to the above cause he mentions, "Samaptam Rajayakshmanam kshayat pranakshaya pradam" which means a disease which is endowed with such symptoms takes away the life of the patient. The explanation clearly resembles with the fatal end of the Aids patient.

But what needs to be carefully observed and noted is the prognosis of such kshayaja shosha where in Madhavakara mentions "Apalingasya deeptange sadhyo balavato navaha parisanvasaro yapyaha sarvalingam tu varjaye". That means in that patient in whom the clinical features of the disease are less, the digestion is strong and the disease is new it is possible to cure the disease. If it is one year old, the patient can be maintained with the help of the medicines and if the disease is endowed with the fullset of signs and symptoms it is impossible to cure.

According to the above statement there may be a ray of hope for the freshly identified cases of HIV infections with the Ayurvedic medicines.

Ayurvedic treatment of Kshayaja yakshma aims at increasing the body immunity and conquering the disease which is very much needed in the treatment of Aids. Hence a meticulous implementation of treatment procedure explained in Ayurveda in treating pratiloma Raja yakshma may prove useful for the Aids patient to get away from the light clutches of the dreadful disease called AIDS.

Dr. V. R. Padmanabha Rao

BSAM, BAMS, MD (Ay), FICA, FRAS (LON)

Ayurvedic Physician

AMRUT AYURVEDIC CENTRE

193, Shankarmutt Road, Chamarajpet

5th Main Road, Bangalore - 560 018

Ph : 6601586

ಮಹಿಳೆಯರ ಸೌಂದರ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಮಹಿಳೆ ಹಾಗೂ ಸೌಂದರ್ಯ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ನಾನ್ಯಾದ ಎರಡು ಮುಖಿಗಳು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಗೂ ತಾನು ಸದ್ಯ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ಅಸೇ ಇರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಹజ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೌಂದರ್ಯ ಹಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಾಹೀರಾತಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ಹಲವಾರು ಕ್ರೀಂಗಳು, ಶಾಂಪೂಗಳು, ತೈಲಗಳಿಗೆ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಲಾಭವಾಗುವ ಬದಲು ಅನಾಹತಗಳಾಗುವ ಸಂಭವವೇ ಅಧಿಕ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸುಲಭ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಹಜ ಸುಂದರತೆಯಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಮೊದಕೆ :

ಹದಿಹರೆಯದ ಯುವತೀಯರನ್ನು ಕಾಡುವ ಬಹಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಮೊಡವೆಯಿದು. ಯಾವುದೇ ಹದಿಹರೆಯದ ಹುದುಗಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೂ ಅವಳು ಸದ್ಯ ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ಆಸಿನಳಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಮೊಡವೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆಗಾಗ ಸೋಪು ಬದಲಾಯಿಸುವುದೋ, ಇಲ್ಲವೇ ಕ್ರೀಂ ಬದಲಾಯಿಸುವುದೋ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಖುತ್ತುಚಕ್ಕದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಮೊಡವೆಯು ಉಂಟಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಖುತ್ತುಚಕ್ಕ ಕಳೆದ ನಂತರ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿದಿನ 3 ರಿಂದ 4 ಬಾರಿ ಬೆಳ್ಳನೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ಮುಖ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಮುಖಿದಲ್ಲಿ ಜಡಿನಂತೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮುಖಿ ತೊಳೆಯಲು ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲವೇ ಹೆಸರುಬೇಳಿ ಹಿಟ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ದಿನಕ್ಕರದು ಬಾರಿ ಸೌತೆಕಾಯಿ ರಸ ಮುಖಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತೊಗರಿಬೇಳೆ 20 ಗ್ರಾಂ ಮತ್ತು 20 ಗ್ರಾಂ ಬಟಾಣ ಕಾಳನ್ನು ನುಣ್ಣಿಗೆ ಅರೆದು ಪ್ರತಿ ಮಾಡಬ್ಬುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಹಾಲಿನ ಕೆನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಲೇಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಬಜೆ, ಲೋಡ್ರೆ ಹಾಗೂ ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಬೀಜ ಇವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ರಾತ್ರಿ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮೊಡವೆಗಳು ಬಣಗುವುದಲ್ಲದ ಮುಖಿದ ಕಾಂತಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ. ಉಗಿ ಸ್ವಾನ ಕೂಡ ಮೊಡವೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಕೇವಲ ಬಿಸಿ ನೀರಿನ ಉಗಿಗಿಂತ ಬೇವು ಇಲ್ಲವೇ ಹೊಂಗೆಯ ತೊಗಟಿಯ ಕಷಾಯದ ಉಗಿ ಸಾಫ್ ಅತ್ಯಂತಮುಖ್ಯ. ಉಗಿ ಸ್ವಾನವೆಂದರೆ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕುದಿಯುತ್ತಿರುವ ನೀರು ಹಾಕಿ ಆದರಿಂದ ಬರುವ ಉಗಿ (ಅವಿ) ಯನ್ನು ಮುಖಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚು ಖಾರ, ಮಾಂಸ ಪದಾರ್ಥ ಸೇವನೆ ಬೇಡ. ಅತಿಯಾದ ಕಾಷಿ, ಟೀ ಸೇವನೆಯೂ ಬೇಡ. **ಕೂದಲುದುರುವ ಸಮಸ್ಯೆ :**

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಗೂ ತಾನು ಕಪ್ಪಿನ, ನೀಳವಾದ, ದಟ್ಟಾದ ಕೂದಲಿನ ಒಡತಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಸೇ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂದಲುದುರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸುಂದರವಾದ ಕೂದಲನ್ನು ಹೊಂದಲು ಏನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿದಿರುವುದು, ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಶಾಂಪೂಗಳ ಬಳಕೆ, ಬಾಚಣಿಕೆ ಸ್ವಚ್ಚವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಿದಿರುವುದು ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೂದಲುದುರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಅನುವಂತಿಯೇ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ಕೂದಲುದುರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಹದಿಹರೆಯದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಕೂದಲು ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ - ಒಂದು ಭಾಗ ಎಣ್ಣೆ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗ ಗುರುಗದ ಸೊಣ್ಣನ ರಸ ಎರಡನ್ನೂ ನೀರಿಸಿ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣಿನ ಉರಿಯ ಮೇಲೆ ಕುದಿಸಬೇಕು. ನೀರಿನಂತಹೆಲ್ಲ ಹೋದ ನಂತರ ಇಳಿಸಿ,

ಆರಿಸಿ, ಶೋಧಿಸಿಟ್ಯೂಕೆಲ್ಜಿಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನ ಇದನ್ನು ತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಣ್ಣೆಯ ಬದಲು ಕೊಬ್ಬಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ವಾರಕ್ಕರದು ಬಾರಿ ತಲೆಗೆ ಸ್ವಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ತಲೆಯ ಸ್ವಾನಕ್ಕೆ ಅತಿಯಾದ ಬಿಸಿ ನೀರಿನ ಬಳಕೆ ಬೇಡ. ಉರುಗು ಬೆಚ್ಚಿಗಿನ ನೀರು ನಾಕು.

ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೊಪ್ಪು ತರಕಾರಿ, ಮೊಳಕೆ ಕಾಳುಗಳ ಸೇವನೆ ಮಾಡಬೇಕು.
ತಲೆ ಹೊಟ್ಟಿನ ಪಮಕ್ಕೆಗೆ :

ಮೆಂತ್ಯ, ಕಚ್ಚೋರ ಮತ್ತು ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಯನ್ನು ಸಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಡಿ ಮಾಡಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ನಂತರ ತಲೆಯ ಸ್ವಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ವಾರಕ್ಕರದು ಬಾರಿ ಹಿಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೊಟ್ಟಿನ ತೊಂದರೆ ನಿದಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಚಕ್ರಿಗಿಯನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೇರೆಯವರು ಬಳಸಿದ ಬಾಚಕ್ರಿಗೆ ಬಳಸಬಾರದು. ಮುಖಿದ ಕಲೆಗೆ :

ಮುಖಿದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಕಪ್ಪು ಕಲೆಗೆ ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ, ಗೋಮೂತ್ರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕುದಿಸಿ ಆರಿಸಿಟ್ಯೂಕೆಲ್ಜಿದನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಲೇಪಿಸಬೇಕು.

ಮುಖಿದ ಕಾಂತಿಗೆ :

ಮುಖಿಕ್ಕೆ ಟೊಮೆಟೋರಸ ಲೇಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಥ ಗಂಟೆಯ ನಂತರ ಮುಖಿ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಮೃತಬಳ್ಳಿಯ ಎಲೆ ಅಥವಾ ಕಾಯಿಯ ರಸ ಲೇಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮುಖಿದ ಕಾಂತಿ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ರೂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ತರೀರದ ದುರ್ವಾಸನೆ :

ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾಗಿ ಬೆವರು ಬರುವುದರಿಂದ ದುರ್ವಾಸನೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹವರು ದಿನಕ್ಕರದು ಬಾರಿ ಸ್ವಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವಾನದ ಚೊಣಿ ವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ತಯಾರಿಸಿಟ್ಯೂಕೆಲ್ಜಿಬೇಕು. ಕಚ್ಚೋರ, ಬಾಳದ ಬೇರು, ಜಾಪತ್ರಿ, ಏಲಕ್ಕಿ, ದಾಲ್ಫಿನಿ, ನುಗ್ಗೇಬೀಜ, ಜೀಕಿನ ಗಡ್ಡೆ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ, ಬೇವಿನ ಬೀಜದ ತಿರುಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಮಪ್ರಮಾಣ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಡಿ ಮಾಡಿಟ್ಯೂಕೊಂಡು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ತರೀರಕ್ಕ ಲೇಪಿಸಿ ಸ್ವಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೈಕಾಲು, ತುಟಿ ಬಿರಿಯಿವುದು :

ಚೋಳಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೈಕಾಲು, ತುಟಿಯ ಚರ್ಮ ಬಿರಿಯಿವುದು ಸಹಜ. ಬರಿಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಅಂಗಾಲಿನಚಮರ್ ಒಡೆಯುವುದು. ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ, ಟೊಮೆಟೋರಸ್, ಮೂಸುಂಬಿ, ಕಿತ್ತಲೆ ಹಚ್ಚು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀಗಂಥ ಮತ್ತು ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಬೆರಸಿ ರಾತ್ರಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಳತೆಕಾಯಿ ಪ್ರಡಿಯನ್ನು ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲೆಸಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮನೆಯಲ್ಲೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಲಾಮು : ಒಂದು ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ 30 ಗ್ರಾಂ ಜೇನುಮೇಣಿವನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಅದು ಕರಗಿದ ನಂತರ 10 ಮಿಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಹಾಗೂ 10 ಮಿಲಿ ಬೇವಿನ ಎಲೆಯ ರಸವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಅನಂತರ ಆ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಒಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಟ್ಟೆರನ್ನು ಸುರಿದು ಅಡಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಕೂಡಲೇ ಅದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಅದನ್ನು ಒಂದು ದಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಮುಖಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಳಿಗೆ ಲೇಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಘರಕೊಂಡು ಇಲ್ಲವೇ ಎರಡು ಬಾರಿ ಮೈಗೆಲ್ಲ ಎಳ್ಳಣಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅಭ್ಯಂಜನ ಮಾಡುವುದೊಳ್ಳಿಯದು.

ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಹಡಿಯರಿಗೆ ಈ ತೊಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಹೇನು ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬಹುಬೇಗ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಹೇನಿನ ತೊಂದರೆ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸುಲಭ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದರೆ ಸೀತಾಫಲ ಬೀಜದ ಪ್ರದಿ ಹಾಗೂ ಕಪೂರಗಳನ್ನು ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ರಾತ್ರಿ ತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬೆಳಗ್ಗೆ ತಲೆ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಕಹಿ ಜೀರಿಗೆಯನ್ನು ನಿಂಬೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ತಲೆಗೆ ಸವರಿ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು.

ಚೊಜ್ಜು :

ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ತಾವು ತೆಳ್ಳಗೆ, ಬೆಳ್ಳಗೆ ಸುಂದರವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಸಹಜ. ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕಾಡುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಚೊಜ್ಜಿನಿಂದು ಏಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಚೊಜ್ಜಿನಿಂದಲೇ ಹಲವಾರು ದೈಹಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ ಮಥುಮೇರೆ, ಅಧಿಕ ರಕ್ತದ್ವಾತ್ತದ, ಸಂಧಿಹಾತ, ಮುಟ್ಟಿನ ತೊಂದರೆಗಳು ಹೀಗೆ ಹತ್ತುಹಲವಾರು ತೊಂದರೆಗಳು ಉಂಟಾಗುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಹಜ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯೂ ತೂಕದ ಬಗೆಗೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ತ. ಬಹಳಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಮನೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಇತರರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಈಗ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು ಅಂದರೆ ಕುಕ್ಕರ್, ಮುಕ್ಕಿ ಗ್ರಂಡರ್, ವಾಷಿಂಗ್‌ಮೆಂಫಿಸ್ ಹೀಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನಡೆದಾಡುವುದೂ ಕಡಿಮೆ. ವಾಹನಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ವ್ಯಾಯಾಮ, ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ಮಿತಿ ಹಾಗೂ ಜೀವಧಿ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಖಂಡಿತ ಚೊಜ್ಜನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ವ್ಯಾಯಾಮ ಇಲ್ಲವೇ ಬಿರುಸು ನಡಿಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಕ್ಯೇ ಬೀಸಿಕೊಂಡು 3 ರಿಂದ 4 ಕೆ.ಮೀ.ನಮ್ಮೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಸಂಜೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಯೋಗಾಸನ ಮಾಡುವುದು ಶೂಡಾ ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯಲ್ಲಿ ಮಿತಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬುದು ಅತ್ಯಗತ್ತ. ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಶಿಕ್ಷಿದನ್ನೇಲ್ಲ ತಿನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಾದಷ್ಟನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತರಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ದಿನ 3 ರಿಂದ 4 ಲೀಟರ್ ನೀರು ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಎರಡು ಉಂಟಾಡುವ ಮಧ್ಯ ಏನನ್ನೂ ತಿನ್ನಬಾರದು. ಕಾಫಿ, ಬೀಸೇವನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಿತಿಯಬೇಕು. ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥ, ಕರಿದ ಪದಾರ್ಥ, ಬೇಕರಿ ತಿಂಡಿಗಳು, ಬಿಸ್ಕಿಟ್, ಕೊಕಾಕೋಲ್, ಪೆಪ್ಪು ಮುಂತಾದ ತಂಪು ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬಾರದು. ಏನನ್ನಾದರೂ ಬಾಯಾಡಿಸುವ ರೂಢಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬಿಡಿ. ಮೊಸರಿನ ಬದಲು ಮಜ್ಜಗೆ ಬಳಸಿ. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಬೇಗನೇ ಅಂದರೆ 7 ಗಂಟೆಗೇ ಉಂಟಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳ. ವಾರಕ್ಕೊಂಡು ದಿನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪ್ರತಿ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಒಂದು ಲೋಟಿ ನೀರಿಗೆ ಮೂರು ಚೆಮ್ಮಚ ತ್ರಿಫಲ ಚೊಣಿ ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಖಾಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಇದನ್ನು ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಖಂಡಿತ ತೂಕ ಇಂದಿಸಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಮನಸೆಗೆ ಲಸವನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾಡುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ.

ಡಾ॥ ವಸುಂಧರಾ ಭೂಪತಿ

ಸಿದ್ದಾರ್ಥ ಆಯುವೇದ ಕ್ಲಿನಿಕ್

ನಂ. 20/31, 6ನೇ 'ಎ' ಮೇನ್

1ನೇ ಹಂತ, ಕೆ.ಹೆಚ್.ಬಿ. ಕಾಲ್ಪನಿ

ಬಸವೇಶ್ವರ ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - 79

ದೂರವಾಣಿ : 3284893

GYNAECOLOGICAL TIPS AND TREATS

Years ago when joint family was in vogue our woman folk were nurtured and brought up in a comforting presence of a host of relatives. If they had doubts and questions they could be shared with a kindly grandmother or a senior sis in-law who could drive the bogeys away. The scenario is changed now, nuclear families and finding time to indulge in simple luxuries which bring laughter and joy to oneself is a dream for the modern day woman who is torn between the time limitation and managing both at home and work. When this her story she has little time to think about her distressing and embarrassing complaints - the *vaginal woes* and the *uterine threats*. In fact many of them are even reluctant to go for a regular routine check up for fear of discovering they have cancer or due to sheer ignorance. Ignoring or not going for a roe routine check up could make the problems worse and affect the female reproductive system say Ayurvedic specialists. Here are some gynaecological Ayurvedic Tips and Treats.

Problem 1 :

1. Unusually wet and uncomfortable feeling in the genitals.
2. Loathsome desire to scratch.

What goes wrong : A problem arising due to unhygienic conditions. The microbes or the parasites lurking in this area usually due to improper cleaning after defecation give rise to this problem. As the cause is due to mismanagement this disease is referred as ACHARANA.

The Solution :

Good personal hygiene is important in helping to prevent this disorder. A thorough wash after passing the bowels is important to prevent faecal matter from coming in contact with the genitals. If the subject is infested with worms a deworming treatment consisting of a decoction of vidanga - Embelica ribes is given internally along with a mild laxative for fifteen days.

Taking a sitz bath with decoction of Triphala helps to flush out the microbes and parasites, lurking in the genitals, dries up the secretions thus bringing down the local irritation. Whatever boosts your immune system will help your genitals to return to health. Maintain a healthy diet and mode of life.

When to seek your physicians help : If the vaginal secretion's smell unpleasant or if the problem is recurrent your Ayurvedic Physician will thoroughly look into your problem and give you a suitable prescription.

Problem 2 :

1. Aged around forty years or above.
2. Severe itching in the genital's accompanied by dryness and occasional bleeding.
3. Sexually over active.

What goes wrong : The bioenergy vata is aggravated due to hypersexual activity causing inflammation, insensitivity and pain in the genitals. Subsequently the bio energy kapha is also aggravated which clinically produces symptoms like unctuousness, itching etc. and this problem is termed as ATICCHARANA.

The Solution :

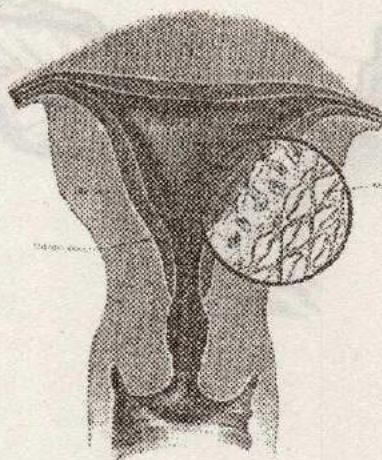
Using sesame oil in the form of tampon's for vaginal lubrication helps.

When to seek your physicians help : If you have severe inflammation, insensitivity and pain in the genitals you need medication's to palliate vata bioenergy and specialised treatment like uterine instillations called as Uttara basti. Go to a physician who can help you doing this.

Problem 3 :

1. Severe pain in the lower abdomen during menstrual cycle.
2. Pain starts several hours before or sometimes at the onset of the periods.
3. Forced to miss school or going to work because of discomfort.
4. Generally pain abates after forty eight to seventy two hours.

What goes wrong : Apana Vayu which guides the process of menstruation gets disturbed due to which there is incoordination or irregular contractions of the uterus and all the muscular fibres of the uterus resulting in spasmody pain.

Dysmenorrhea

(Menstrual Pain)

Solution :

Practise regular exercises, moderation in your diet and give up faulty food habits.

To keep Aapna vayu in track take mild laxatives a week before your onset of periods. For this taking Haritaki churna - Terminalia Chebula every night would suffice.

Decoction prepared out of Jeera - cumin seeds will help regularise contractions and bring down the spasms. Local application with paste of dillseeds will reduce pain.

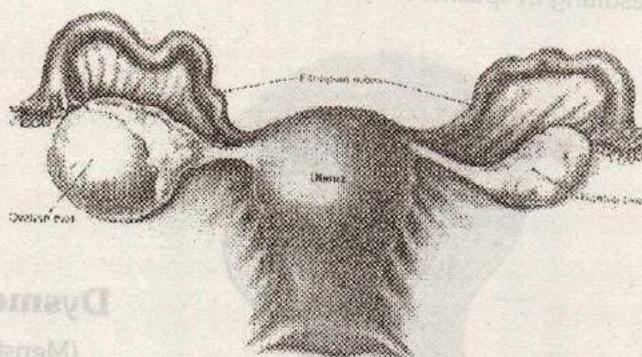
When to seek professional help : If the above methods prove futile seek the help of your physician.

Problem 4 :

1. Severe pain in the lower abdomen and back.
2. Abnormal uterine bleeding.
3. Pain while passing stools.
4. Infertility.

What goes wrong : Provoked Vata bioenergy disturbs the menstrual pattern. The menstrual flow regurgitates goes backwards instead of its regular path way. Thus the tissue which is normal to the lining of the uterus in structure and function is found at other sites other than the uterine cavity causing stiffness, roughness, numbness and immobility of the uterus. This disorder is called as Vataja Yoni vyapad and may cause damage to surrounding tissue and ovarian cysts.

Vataja Yoni Vyapad

The Solution :

A week before you expected day of your periods start on Eranda payasa. Soak ten seeds of castor in water, remove the skin and the cotyledon ; mash it into a paste with milk and sugar. Cook it and consume it everyday a week before the expected due date of your M.C.

When to seek professional Help : Remember this is a chronic problem. You need specialised treatment for this ailment. Oleation, sudation, enemas, vaginal instillation and medication in the form of kashayas, lehyas, and vatis which suppress vata are useful. Contact your near by Ayurvedic physician who will diagnose and treat this problem.

Problem 5 :

Had regular periods for few months after attaining menarche. Subsequently a period of amenorrhoea or irregular cycles ranging from thirty days to three months / six months.

Sometimes cycles appear only when they are induced. Menstrual irregularity could be associated with other symptoms like obesity and Hirutisms (excess growth of hair in the female in places where it is normally absent.)

What goes wrong : A problem arising due to Akaramaneeya beeja chronic anovulation (inability of producing or discharging a good quality egg). Due to derangement of Vyana vayu the driving force that moves from the centre to the periphery the transport of nutrients and blood supply to the uterus is hindered and sometimes the orifices of channels carrying the menstrual blood get obstructed due to the derangement of the doshas causing amenorrhoea (nonappearance of menstruation).

The Solution :

Food or diet capable of increasing the pitta bioenergy are recommended. Fish, Horsegram, sour dominant food articles, Urad dhal - black gram, sesame seeds, buttermilk, jaggery are beneficial food items recommended for this problem. Sometimes a decoction prepared out of powdered black sesame seeds mixed with jaggery helps in inducing menstruation.

When to seek professional help : Nonappearance of menses even after above dietary regimens is an indication for a professional help. This is one of the eighty vata rogas. For the rectification of the disorder Basti treatment is the recommended treatment. The conglomeration of several uttara basthis which play an important role in nerve transmission, vasodilatation - helping the blood vessels dilate and increase the blood flow to the uterus are incorporated in simple permutations and combinations help you sail out of this problem. Professional help is mandatory.

Problem 6 :

Heavy flow during menstrual cycle. (The normal menstrual cycle has a length of 28+/-2 days ; a duration of 5+/- days and a flow of 60+/-ml. Any bleeding that does not conform in frequency, duration and amount to the above data is grouped as heavy menstrual flow).

What goes wrong : A problem associated with vitiation of Vata bioenergy and Rasa dhatu (the fundamental substance in the form of liquid circulating throughout the body which helps in the nourishment of the tissues) Physicians say that the problem could be systematic or sometimes of psychological origin.

The Solution :

Complete bed rest.

1. Using powder of Yesti madhu - Glycyrrhiza Glabra with rice water and sugar is an effective home remedy in controlling heavy flow.
2. Extracting juice by triturating leaves of Guduchi- Tinospora cordifolia or leaves of Vasa - Adhatoda vasaka in combination with one part of Madhu yesti and four parts of sugar and rice water help in reducing the flow.
3. Cows milk cooked with five times of water, cooled and sipped with Honey and sugar is recommended drink for this problem.

When to seek professional help : When the bleeding is heavy and does not come to control by the above measures leave it to your physician to decide and access the association of doshas. The physician will help you out by treating anemia caused by heavy bleeding and also to control the excess flow.

Dr. Subhankari. P. Rao

BSAM, BAMS, FRAS (LON)

SHUBHA AYURVEDIC CENTRE

30/3, Patalamma Temple Street
Basavanagudi, Bangalore - 560 004

Ph : 6758620

ಜರಾ ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಮಾನವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿತ ಪಡುವ ಕಾಲವೆಂಬುದಿದ್ದರೆ ಅದು ವೃದ್ಧಪ್ಯ ಮಾತ್ರ.

ತ್ರೇಡೆಯಲಿ ಬಾಲತ್ವ ಪ್ರಾಣಿಯಲಿ ತರುಣತ್ವ

ಗಾಢ ಚಿಂತೆಯಲಿ ವೃದ್ಧತ್ವದಿಂ ಸುದು

ಗಾಡಿಗೆದೆಯಹರು ಶರ್ವಜ್ಞ

ಎನ್ನುವ ವಚನವೊಂದಿದೆ. ಬಾಲ್ಯ, ಪ್ರಾಧಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಾಡಿರುವ ಜೀವನದ ಒಟ್ಟುಸಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಏಂಗಡಿಸುತ್ತಾ ಕೂಡುವ ವಯಸ್ಸೇ ವೃದ್ಧಪ್ಯ. ಆಯುವೇದ ಇದನ್ನೇ “ಜರಾಸ್ಥಿ” ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು.

ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಬಹುಶಃ ವಿವರಿಸದೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಬಹುಶಃ ಈ “ಜರಾಸ್ಥಿ”. ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವೂ ಇರಬೇಕು. ಪ್ರಾಧಾವಸ್ಥೆ ಕಳೆಯತ್ತಿರುವಂತೆ ದೇಹದ ಒಂದೊಂದೇ ಅಂಗ ಶಿಫಿಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುವಾಗ ಯಾವುದಕ್ಕೆಂದು ಚಿಕಿತ್ಸಿಸುವುದು? ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೋಗಗಳೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಪ್ಯವೆಂಬುದು ಒಂದು ರೋಗಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವೆಂದಾಯಿತು. ಈ ವೃದ್ಧಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ವೈದ್ಯರಿಗೂ ಗೂತ್ತಿರುವ ಒಂದು ವಿಚಾರವೆಂದರೆ - ವೃದ್ಧರು ಮತ್ತೊಂದಿಂತೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೊಳಗೆ ಸಮಾನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು.

ಎಲ್ಲಕ್ಕೆಂತಾ ಮೊದಲು ನಿರ್ಧರಿಸುವ, ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ - ವೃದ್ಧರೆಂದರೆ ಯಾರು? ಆಯುವೇದದಲ್ಲಿ ಇದರ ವಿವರಕೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯನು ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನು ಭೂಪಕದಲ್ಲಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎಂದೂ ಮುಸ್ಟಿಲ್ಲಿ ದೇಹ ಎಷ್ಟೇ ಜಜರಿತಿಂತಿರುತ್ತದ್ದರೂ, ಎಷ್ಟೂ ವೃದ್ಧರು ಆರೋಗ್ಯವಾಗೇ ಇರಲು ಕಾರಣ, ಅವರ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ ಮನಸ್ಸು, ಅವರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಬೇರೆಯವರಿಗಿಂತಲೂ, ಅಲ್ಲಿಹಾಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ.

ವಯಸ್ಸುತ್ತಿದಂ ಬಾಲಂ ಮಧ್ಯಂ ವೃದ್ಧಮಿತಿ
ತತ್ತೋನ ಮೋಡತ ವಷಾ ಬಾಲಸ್ತ್ರಾತಾ ತ್ರಿವಿಧಾಂ
ಕ್ಷೀರಪಾ: ಕ್ಷೀರಾನ್ವದ ಅನ್ವದ ಇತಿ ತೇಪಂ
ಸಂವತ್ಸರ ಪರಾ: ಕ್ಷೀರಪಾ ದಿಷಂವತ್ಸರಪಾ: ಕ್ಷೀರಾ
ನ್ವಾಧಾ: ಪರತೋಽನ್ವದ ಇತಿ ||

ಮನುಷ್ಯ ಬಾಲ, ಮಧ್ಯ, ವೃದ್ಧನಂಬ ಮೂರು ಹಂತಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಬಾಲನೆಂದರೆ 16 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಳೆಗಿನವರು -ಬಾಲರು. ಅದರಲ್ಲೂ ಮೂರು ವರ್ಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಗ ಕಾಲು, ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗದವರೆಗೂ ಹಾಲು - ಅನ್ನ ನಂತರ ಬರಿಯ ಅನ್ವಯನ್ನು ತಿನ್ನುವರೆಂದು ವಿಶಾಲ ಅಧ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಬರುವೆಂದೇ ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸು;

ಮೋಡತ ಸಪ್ತತ್ವೋರಂತರೇ ಮಧ್ಯಂ
ವಯಸ್ಸು ವಿಕಲ್ಪೋ ವೃದ್ಧಿಯೋವನಂ, ಸಂಪೂರ್ಣತಾ
ಹಾನಿರಿತಿ ತತ್ತ್ವ ಏಲತತೇ ವೃದ್ಧಿರಾ ತ್ರಿಶಂತಯೋ ಯಾವಣಂ
ಮಾಚತಾರ್ಥಿಂತತಃ ಸರ್ವ ಧಾತ್ರಿಂದಿಯ ಬಲವೀಯ ಸಂಪೂರ್ಣತಾ ||

ಮುಂದೆ 16 ರಿಂದ 70 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೂ ಮಧ್ಯಮ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಸಂಪೂರ್ಣತೆ, ಹಾನಿಯೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ವಿಧ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಎವರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದರೆ, 20 ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೂ ದೇಹ ವ್ಯಾಪ್ತಿ 30 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಯೊಷ್ಟನ್ನು, 40 ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೂ ಸರ್ವ ಧಾರು, ಇಂದ್ರಿಯ, ಬಲ, ಏರ್ಯಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ 70 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಾನಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ನಿಧಾನವಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅನೇಕ ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಗೋಚರಿಸಬಹುದಾದ ಕಾಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಯುವ್ರೇದಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿವ್ಯಾಪ್ತರಂದು ಹೆಸರಿಸುವುದು 70 ವರ್ಷ ದಾಟದವರನ್ನೇ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲ, ದೇಶ, ಆಹಾರ, ಆಜಾರ - ವಿಚಾರಗಳ ವ್ಯಾಪಕವನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರೋಗ್ಯವಂತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಂತ ತಲುಪುವುದೇ 70 ವರ್ಷದ ನಂತರ.

..... ಸಮ್ಮತೇ ರೂಪಾಂಶಂ ಕ್ಷೀಯ ಮಾಣ ಧಾತ್ರಿಂ

-ದ್ವಿಯ ಬಲ ವಿರೋಧಾವ ಮಹಾಸ್ವಹನ ವಲೆ ಪಲಿತ ಖಾಲಿತ್ಯಾಜುಷಿಂ ||

ಇದರ ಅರ್ಥವಿಷ್ಠಿತ 70ರ ನಂತರ ದಿನೇ ದಿನೇ ಧಾರುಗಳು, ಬಲ, ಏರ್ಯ, ಉತ್ಸಾಹಗಳು ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದೂತೆ ಬಿಳಿಯ ಕೂಡಲು, ದೇಹದ ತುಂಬಿಲ್ಲಾ ಸುಕ್ಕು, ಉದುರಿದ ಕೂಡಲು ಇವುಗಳಿಂದ ವಿಭಿನ್ನ ನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕರಿಸಿ ಚರ್ಚಾಚಾರ್ಯರು -

ತದ್ವಯೋ ಯಥಾವಷ್ಣಾ ಭೇದೇನ ತ್ವಿಧಂ ಬಾಲಂ
ಮಧ್ಯಂ ಜೀರ್ಣಾಮಾತಿ.....

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಬಾಲ, ಮಧ್ಯ, ಜೀರ್ಣವೆಂಬ ಮೂರು ಅವಸ್ಥಾಬೇಧಗಳು.

ಇಂತಹ ವ್ಯಾಪ್ತರ ಅಥವಾ ಜರಾ ಏಡಿತರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗ್ರಾಹಂಭಿಸುವ ಮೂದಲು ವ್ಯಾಪ್ತನಾದವನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಅರಿತಿರಬೇಕಾದ ಒಂದು ಅಂಶವಂದರೆ - ದೋಷ ವಿಕೃತಿ. ಇಲ್ಲಿ ದೋಷ ವಿಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಿಕೃತಿಯೆಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆಯುವ್ರೇದದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬಾಲೇ ವಿವರಣೆ ಶ್ಲೋಷಾ ಮಧ್ಯಮೇ ವಿತರ್ಮೇವತು ।

ಭೂಯಿಸ್ಯಂ ವರ್ಣತೇ ವಾಯುವ್ಯಾದೇ ತದ್ವಿಕ್ತ ಯೋಜಯೇತಾ ॥

ಬಾಲಕರಲ್ಲಿ ಕಷಪೂ, ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಷಪೂ, ವ್ಯಾಪ್ತರಲ್ಲಿ ವಾಯುವೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ತುಂಬಾ ಸುಲಭವನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ನಂತರ ವ್ಯಾಪ್ತರಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ರೋಗಗಳ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅತಿ: ಪರಂಪರ್ಹಿತೀಯ ಮಾಣ ಧಾತ್ರಿಂದ್ರಿಯ ಬಲಪೌರುಷ ಪರಾಕ್ರಮ

ಗ್ರಹಣ ಧಾರ್ಣಾ ಶೈರಾ ವಚನ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಭೃತ್ಯಮಾನ ಧಾರುಗಣಿಂ

ವಾತಧಾರು ಪ್ರಾಯಂ ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಜೀರ್ಣ ಮುಚ್ಚತೇ ಆ ವರ್ಷ ಶತಂ ॥

ಜೀರ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಧಾರು, ಇಂದ್ರಿಯ, ಬಲ, ಪೌರುಷ, ಪರಾಕ್ರಮ, ಗ್ರಹಣ, ಧಾರಣ, ನೆನಪು, ಮಾತು, ವಿಜ್ಞಾನ ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಧಾರು ಗುಣವೂ ಕುಂಡುತ್ವಾ ಬರಲು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಾತವೆ ಕಾರಣವೆಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾಗಾದರೆ ವಾತದ ಗುಣಗಳನ್ನು ? ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿದಾಗ ಬಹು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವುದೆಂದರೆ ;

----- ಭವತಿ ತಂತೆ ಶರೀರಾವಯವ ಮಾವಿಶಃ ಸ್ತುಂ
ಭೃಂಗ, ವ್ಯಾಸಂಗ ಭೇದ, ಶಾದ, ಹರ್ವ, ತಣಾ ವರ್ತ ಮರ್ದ ಕಂಪ
ಬಾಲ ತೋದ ವ್ಯಧ ವೇಷ್ಟ ಭಂಗಾಸ್ಥಾ .....

ಎಂಬ ವಿವರಕೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ವಾಯುವಿನ ಕೆಲಸವೇ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಬೀಳುವುದು, ಹರಿಯುವುದು, ಅಂಗ ಒಡೆಯುವುದು, ಆಯಾಸ, ನಡುಕ, ಚಲನ, ನೋವು, ಬುಚ್ಚುವಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಧಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಪ್ರಕೃತಿಸಹಜವಾಗಿಇದೆಲ್ಲಾಕಾಣಬಹುದು. ಅಂದರೆವ್ಯಧಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿವಾತದಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿರುತ್ತದೆಂದು ಬಹಿಕೊಂಡೆಂತಾಯ್ತು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿವಾತ ಪ್ರಕುಪಿತವಾದರೂ ಅದು ಒಂದು ರೋಗಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುಫೂದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಾತಜನ್ಯವಾದದ್ದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆಯುವೇದದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹೇಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ವಿಶದಿಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸುತ್ರತಾಬಾರ್ಯರು ವೆದ್ಯನಿಗೆ ಜಯಿಸಲು ಆಶ್ಕರ್ಷಣಾದ ವ್ಯಾಧಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ;

ವಾತವ್ಯಾಧಿ : ಪ್ರಮೇಹಕ್ತಾ ಕುಞ್ಜಮತೋರ್ ಭಗಂದರಃ
ಅಶ್ರೀ ಮೂಢಗಭರ್ಶ್ಚ ತಜ್ಞಪೋದರಂ ಅಪ್ಯಮಂ ||

ವಾತವ್ಯಾಧಿ, ಪ್ರಮೇಹ, ಕುಞ್ಜ, ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ, ಭಗಂದರ, ಅಶ್ರೀ, ಮೂಢಗಭರ, ಜಲೋದರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಕಷಕ್ತರವಾದ ಮಹಾ ರೋಗಗಳು. ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಲಕ್ಕೂ, ಮಾಂಸಕ್ಕೂ, ಉಬ್ಬಸ, ಬಾಯಾರಿಕೆ, ಯಕ್ಕೆ ವಾಂತಿ, ಮೂಳ್ಭೇರ, ಅತಿಸಾರ - ಇವದ್ದರೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೋಡಿ, ಇವೆಲ್ಲ ವಾತದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗುಣ ಧರ್ಮಗಳ ಜೊತೆ ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆಂದು. ವ್ಯಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲದೆ ?

ಒಮ್ಮೆ ನಿರ್ಧಾನವಾಗಿ ವ್ಯಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ರೋಗಗಳನ್ನು ವಟಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆದರ ಜೊತೆ ವಾತ ಜನ್ಯ ವ್ಯಾಧಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಾಡಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾತ ದೋಷದಿಂದ 80 ಬಗೆಯ ವಿಕಾರ ಅರ್ಥವಾ ರೋಗ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಸೆಷ್ಟೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಕೆಲವನ್ನು ನೋಡಿ, ವಾದ ಶೂಲ, ವಾದ ಭ್ರಂಶ, ಸುಪ್ತ ವಾದತ್ವ, ವಾತ ವಿಂಡುತ್ತಾ, ಗುಲ್ಗುಹ, ಗೃಧ್ರಸೀ, ಉರು ಸ್ತಂಭ, ವಿಂಜತ್ತ, ತ್ರಿಕ್ರುಹ, ವೃಷಭ್ರುಹ, ಹೃದ್ರವ, ಗ್ರೀವಾಸ್ತಂಭ, ಮನ್ಯಾಸ್ತಂಭ, ಕಂದೋಧ್ವಂಸ, ದಂತ ಶೈಧಿಲ್ಯ, ಘ್ರಾಣನಾಶ, ಕಣಶೂಲ, ಅಶ್ವ ಶ್ರವಣ, ತಿಮಿರ, ಅಕ್ಷಶೂಲ, ಶಿರೋರುಹ, ಕೇಶಭೂಮಿ ಸ್ಥಬನಂ, ಪಿಹಂಗರೋಗ, ಸರ್ವಾಂಗ ರೋಗ, ಶ್ರಮ, ಭ್ರಮ, ವಿಷಾದ, ಅತಿ ಪುಲಾಪ, ಗ್ರಾನಿ, ಅಸ್ವಪ್ನ - ಇತ್ಯಾದಿಗಳು. ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲಿ ವಿಧದಲ್ಲಿ ವ್ಯಧರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿರುವ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲವೇ ?

ಇವೆಲ್ಲದರ ಒಟ್ಟುಮೊತ್ತದಿಂದ - ವ್ಯಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಲ್ಲಾಬಹು ಭಾಗ ವಾತ ವ್ಯಾಧಿಯಿಂದ ಬರುವುದೆಂದೂ, ವಾತ ವ್ಯಾಧಿಗಳು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಶ್ರಮದಾಯಕವೆಂದೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಹಾರವನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಯಾವ ವ್ಯಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾತ ಪ್ರಕೋಪ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಂತಹ ಸ್ವಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವ್ಯಾಧಿಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ವಯೋರ್ಥಿನ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದು ಬೇಕಾದರೂ ಕರೆಯಬಹುದು.

ಕಾಸ, ಶಾಸ್ ಪ್ರಭೃತಿ ಭಿರುಪದ್ವರ್ವರ ಭೂಯಮಾನಂ
ಸರ್ವಶ್ರಿಯಾ ಸ್ವಸಮಫಂ ಜೀರ್ಣಾಗಾರ ಮಿವಾಬಿ
ವೃಷ್ಟಿ ಮವನೀದಂತಂ ವೃದ್ಧಮಾತ್ಕತೇ ॥

ಕೆಮ್ಮು, ಉಬ್ಬಿನ, ಮುಂತಾದ ಉಪದ್ರವಗಳಿಂದ ನರ್ವ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಥನಾದವನೆ ವೃದ್ಧನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು.
ಈಗ ಆಯುರ್ವೇದದ ನಿಜವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತತ್ವದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅರಿವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು.
ಇಷ್ಟೇಲ್ಲಾ ತಿಳಿದ ನಂತರ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಯೋಚನೆ ಮನದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುವುದು ಸಹಜ. ವೃದ್ಧಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸ
ಸಾಧ್ಯವೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿನ ಲಕ್ಷ್ಯ ರೇಖೆಗಳೇನು?

ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮನ್ನ ಆಧುನಿಕ ಮಾನವನ ಒಂದು ದುಃಖಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಯೋಚನೆ. ಆಯುರ್ವೇದ
ಯಾವುದನ್ನು ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸಿಂದು ಕರೆದಿದ್ದೇಂದೇ, ಅದನ್ನೇ ದಾಟುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ತೇಕಡು ಇಲ್ಲದು ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು.
ನಿಜ ವೃದ್ಧಾಷ್ಟ ಮುಟ್ಟಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಪರೂಪವಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತತ್ತಾಯುಷಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಇಂದಿನ
ಪೀಠಿಗಳಿಗೆ ಯವರ ಒಂದು ಮಹಾನ ಭಾಗ್ಯವೆಂದಾಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಮಾನವನ ಆಯುಸ್ಸು ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸಿಗೇ ಮುಗಿದು
ಹೋಗಲು ನಾವ್ಯ ಆಹಾರ, ವಿಹಾರ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ಬದುಕು ನಾವೆ ಹಾಳುಗೆದವರುವ ನಾವ್ಯ ಪರಿಸರವೇ ಕಾರಣವಲ್ಲದೆ
ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಒಂದುಮಾನವನ ಜೀರ್ಣ ವಯಸ್ಸಿಂದು ಕರೆಯುವ 60-100 ವರ್ಷದ ಮೊದಲೇ ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ಮಾನವನ ಸಾಧನ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಇನ್ನು ವೃದ್ಧರಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಂದಾಗ ಆಯುರ್ವೇದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಒಂದು ಸೂತ್ರವನ್ನೇ ನಾವ್ಯ ಮುಂದಿಟ್ಟದೆ.

ಅಗ್ನಿಕೂರ ವಿರೇಕ್ಯಾಸ್ತಾ ಬಾಲ ವೃದ್ಧಾಷ್ಟಿವರ್ಚಣಯೋ ।

ತತ್ತಾಧೇಮ ವಿಕಾರೇಮ ಮೃದ್ಭಿಂ ಕುರ್ಯಾ ಶ್ರೀಯಾಂತಸ್ಯಃ ॥

ಇದರಂತೆ ಬಾಲಕರಲ್ಲಾ ವೃದ್ಧರಲ್ಲಾ ಅಗ್ನಿ ಕೂರ, ವಿರೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಾಡಲೇ
ಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾದುವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು. ಕಾರಣ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಾ ದೇಹ ಅತ್ಯಂತ
ಕೊಂಡುಳಿಗಿರುವುದು. ವೃದ್ಧನಿಗೆ ಆಯುರ್ವೇದ ಯಾವುದನ್ನೂ ಶೇಷವಿಲ್ಲದಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟದೆ. ವಿರೇಳನ
ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆದನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಮ್ಯಾದು, ಮಧ್ಯಮ, ತೀಕ್ಷ್ಣವೆಂದು ವಿಭಾಗಿಸಿ ಅವುಗಳ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟದೆ.

ದ್ರಾಕ್ಷಾಕಶ್ಯಯ್ ಪರುಷಕಭಯಾಮಲಕ ವಿಭಿತ್ತಿ ಕುವಲ
ವದರ ಕರ್ಮಂಧರಾ ಪೀಠಾನೀತಿ ದೇಹಮಾನಿ
ವಿರೇಳನೋವಗಾಮಿಭವಂತಿ ॥

ದ್ರಾಕ್ಷಾ ತಿವನಿ, ಪರೂಷಕ, ಅಣಲೆ, ನೆಲ್ಲಿ ತಾರ ಮುಂತಾದ ಹತ್ತು ವಿರೇಳನಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದು
ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಆಯುರ್ವೇದದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ವಯಸ್ಸಾಘರಕಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರುವುದು. ಇವು ದೇಹವನ್ನು ವೃದ್ಧಾಷ್ಟ
ತಲುಪದಂತೆ ಕಾವಾಡಿಬಿಡುತ್ತವೆ.

ಅಮೃತಾಭಯ ಧಾತ್ರೀ ಮುಸ್ತಾ ಶ್ವೇತಾ ಜೀವಂತ್ಯತಿರಂಜಾ ಮಂಡೂ
ಕರ್ಪಾರ ಶ್ವಿರಾ ಪುನರ್ವ - ಇತಿ ದೇಹಮಾನಿ ವಯಸ್ಸಾಘರಕಾ ಭವಂತಿ ॥

ಅಮೃತಬಳಿ, ಅಣಲೆ ಕಾಯಿ, ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ, ಭದ್ರಮುಷ್ಟಿ ಬಿಳಿ ಬಜೆ, ಜೀವಂತಿ, ಒಂದೆಲಗ, ಮೂವೆಲೆ, ಪುನರ್ವವ ಇವಲ್ಲಾ ಹಯಸ್ಸನ್ನ ಕಾಪಾಡುತ್ತೇವಂಬುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಅದ್ವಿತೀಯ ಸರಿ.

ಆಯುರ್ವೇದದ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸೂತ್ರವೆಂದರೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯೂ ಅಲ್ಲದ ರೋಗ ಬರದಂತೆ ತಡೆಯುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ವಿವರಣೆ. ಇದನ್ನೇ ಆಧುನಿಕರೂ Preventive Medicine ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು. ಜಾಣಾದ ವೈದ್ಯನು ವ್ಯಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಆಯುರ್ವೇದದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅಧ್ಯಾಯವಾದ “ರಸಾಯನಾಧ್ಯಾಯ” ದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದರೆ ನಿಜವಾದ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವ್ಯಧಾಪ್ಯದ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿರಾರಿಸಬಹುದು.

“ಜರಾವ್ಯಾಧಿ ಪ್ರಶಮನಂ ಬುದ್ಧಿಂದ್ರಿಯ ಬಲಪ್ರದಂ”

ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷ.

ಚರಕರು ತಮ್ಮ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಾಧ್ಯಾಯದ ಮೂರನೆ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ‘ಕರಪ್ರಚೀತೀಯಂ ರಸಾಯನ ಪಾದಂ’ - ಎಂಬಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಫ್ರೆ “ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು” ಎಂಬುದರ ಚೊತ್ತಗೆ “ಅಂಗ್ರೇಯಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ” - ಎಂಬ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಅರ್ಥವೂ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಸಾಯನ ದ್ರವ್ಯಗಳ ವಿಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

1. ಆಮಲಕಾ ಬ್ರಹ್ಮರಸಾಯನ
2. ಕೇವಲಾಮಲಕಾ ರಸಾಯನ
3. ಲೋಹಾದಿ ರಸಾಯನ
4. ಬಂದ್ರರಸಾಯನ
5. ಶ್ರಿಘಳಾ ರಸಾಯನ
  1. ದ್ವಿತೀಯ
  2. ತೃತೀಯ
  3. ಚತುರ್ಥ

ಮುಂತಾದವುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಯಸ್ಸಾವನಾ ರಸಾಯನಗಳಿಂದು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಆಯುರ್ವೇದದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ. ನಿಜವಾದ ವೈದ್ಯ ಇದನ್ನೇಲ್ಲಾ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಒಂದು ಜೀವನ ಕ್ರಮ. ಅದು ಎಂದೂ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಜೀವಧಗಳಿಗೆ ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಒಡ್ಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಜೀವಧ ಭಂಡಾರ. ಅದರ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾತ್ರ ವೈದ್ಯನಿಂದು ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಡಾ॥ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಪೆಂಕಟೇಶ್

**ಅಯ್ಯರ್ ಷ್ರೀರಾಯಜ್ಞ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ & ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೇಂದ್ರ
ಹಾರೋಹ್ಮ್ಮ - 562112**

ಬೆಂಗಳೂರು ಜಳ್ಳಿ

ಕೌಮಾರ ಭೃತ್ಯ

ಸತ್ಯಂತಾನವೇ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಮಗುವೇ ಮಾನವನ ತಂದೆ. ಬೆಳೆಯುವ ವೈರು ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಾಡಿಗಳು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಈಗಿನ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಗಭರಣೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೇ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿನ ಕಾಳಜಿ ಇದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ, ವೃತ್ತಪ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಟಿ. ಏ., ಕಂಪ್ಲೂಟರಾಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರು ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವೆಂಬೆಂದು ತಿಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಗಭರಣೆ ಮತ್ತು ಶಿಶುವಿನ ಜನನ ಅದರ ಲಾಲನೆ - ಪಾಲನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ವ್ಯಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಇಂದಿಗೂ ಅನುಸರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆಯುರ್ವೇದವು ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಯುರ್ವೇದ ಎಂಟು ಅಂಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ :- ಕಾಯ, ಬಾಲ, ಗ್ರಹ, ಶಯ, ದಂಪ್ತಿ, ಜರ, ವೃಷ. ಬಾಲ ಅಂಗ ಎಂದರೆ ಕೌಮಾರಭೃತ್ಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಬ್ಬವಿದೆ. ಕುಮಾರ - ಬಾಲಕ, ಭೃತ್ಯ - ಸೇವಕ (ಶುಶ್ರಾವೆ, ಪೋಷಕ ಮಾಡುವವನು). ಒಂದು ಭೃತ್ಯವು ತಾಯಿಯ ಗಭರಣತಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜನಿಸಿ, ಬಾಲ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ದಾಟಿ ಪ್ರಪ್ರವರ್ತಿಸ್ತಾಗುವ ತನಕ ಮಾಡುವ ಲಾಲನೆ ಶುಶ್ರಾವೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕೌಮಾರಭೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗಭರಣಾರಣೆಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಅಂಶಗಳು, ಗಭರಣ್ಯಂತಿ, ಶಿಶುವಿನ ಜನನ, ಜಾತಕಮರ್ಚ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸುಶ್ರಾವಾಯರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಸುಶ್ರೂತ ಸಂಹಿತೆಯ (ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕನೇ ಶತಮಾನ) ಉತ್ತರ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಧವಾಗಣಿರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಅಣ್ಣಾಗ ಸಂಗ್ರಹದ (ಸುಮಾರು ಏಳನೇ ಶತಮಾನ) ಉತ್ತರ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಪರಿಚಯ, ಬಾಲಗ್ರಹ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಚರಕ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಕೌಮಾರ ಭೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಾರ ಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಕಾಶ್ಯಪ ಸಂಹಿತೆ ಇದೆ. ಈ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ವಿಳಾಸ, ಅವನಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ರೋಗ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕುಮಾರನೇ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಗುರು ಶಿಷ್ಟರ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ವ್ಯಧ ಜೀವಕರಿಂದ ರಚಿತವಾದದ್ದು.

ಸುಶ್ರೂತರ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಲ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು :- ಕ್ಷೇರಪ, ಕ್ಷೇರಾನ್ವದ ಮತ್ತು ಅನ್ವಾದ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕ್ಷೇರಪ ಹೆಚ್ಚಿದ ಮಗು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೇವಲ ತಾಯಿಯ ಹಾಲು/ ಬೇರೆ ಹಾಲಿನ ಮೇಲೆ ಆಶ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಆವಧಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೂ, ಮಗುವು ಆಹಾರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನ ಜೊತಗೆ ಅನ್ವ ಬೇರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಅವಧಿಯೇ ಕ್ಷೇರಾನ್ವದ, ಸುಮಾರು ಒಂದರಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷ, ಅನ್ವಾದ ಕೇವಲ ಅನ್ವದ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಶ್ರಯವಾಗಿರುವ ಕಾಲ, ಎರಡರಿಂದ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದವರೆಗೆ. ಕಾಶ್ಯಪರು ಬಾಲ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗಭರಣ್ಯ - ಶಿಶುವು ಜನಿಸಿದ ಕಾಲದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಹಾಗೂ ಕೌಮಾರಾವಸ್ಥ್ಯ - ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಗುವಿನ ಆರೋಗ್ಯ ತಂಡೆ ತಾಯಿಯ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಮಗುವು ಜನಿಸಲು ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳರಬೇಕು.

1. ಬೀಜ

2. ಕ್ಷೇತ್ರ

3. ಅಂಬು

4. ಯತ್ತು

ಬೀಜ : ಸ್ತೋ ಹಾಗು ಪುಂಬಿಜಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮನುವನ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗ ಪ್ರತ್ಯಂಗದ ರಚನೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲವೂ ಅಡಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿವಿಕಾರವಿದ್ದರೆ ದೂಷಿತ ಗಭರ್ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗಗಳೇ ಅನುವಂಶಿಕ ರೋಗಗಳು.

ಉದಾ : ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಬಂದಂತಹ ಪ್ರಮೇಹ ರೋಗ.

‘ಚಾತಿ ಪ್ರಮೇಹ ಮಧುಮೇಹನೋ ವಾ ನ ಸಾಧ್ಯ ಉತ್ತಃ ಸಹಿ ಬೀಜದೊಷಾತ’

(ಚ.ಸಂ.ಚ)

ಅಂದರೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಪ್ರಮೇಹ ರೋಗವು ಆಸಾಧ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಬೀಜ ದೂಷಣಿಂದ ಬಂದಂತಹವು. ಜೆನಿಟಿಕ್ ಎಂಬುದು ಈಗ ಈಗ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಾಖಿರಾ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಮ್ಮ ಅಚಾರ್ಯರು ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಜ್ಞಾನದ ಭಂಡಾರವು ಶಾಫ್ಟನೀಯಮಾದುದು.

ಕ್ಷೇತ್ರ : ಭೂಳ ಎಲ್ಲಾ ಆಶ್ರಯ ವಡಯುತ್ತದೋ ಅದೇ ಕ್ಷೇತ್ರ - ಅದುವೇ ಗಭಾರತಯ. ಕೇವಲ ಆರೋಗ್ಯವಾದ ಗಭಾರತಯ ಗಭರ್ವನ್ನು ಪೂಜಾ ಅವಧಿಯವರೆಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ, ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಜನಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಅಂಬು : ಗಭಾರತಯದಲ್ಲಿರುವ ಗಭರ್ಕೈ ರಸ, ರಕ್ತಧಾತುಗಳಿಂದ ಪ್ರೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ತಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಹಾರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ಖಿತು : ಎಂದರೆ ಕಾಲ, ಸ್ತೋ ಪುರುಷರಿಭೂರೂ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿರಬೇಕು. ಸ್ತೋಯಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತೋ ಬೀಜದೊಡನೆ ಶುಕ್ರ ಮಿಲನಮಾದರೆ ಭೂಳವು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ತೋ ಪುಂ ಬೀಜಗಳ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದಂತಹ ಭೂಳವು ತಾಯಿಯ ಗಭಾರತಯದಲ್ಲಿ ಮಾಸಾನುಮಾಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳಾದ ನಂತರ ಈ ಭೂಳಗೆ ಜನಿಸುತ್ತದೆ. ಗಭರ್ ದ ಮಾಸಾನುಮಾಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅಚಾರ್ಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ತಜ್ಞರು ಅವರ ತಜ್ಞ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಾ ಅದು ಪ್ರಜಾರದಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಆಗ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟಿದಂತಹ ತಿಶುವಿಗೆ ನವಜಾತ ತಿಶು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ನವಜಾತ ತಿಶುವಿನ ಆರ್ಥಿಕೆಯನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊದಲಿಗ ಮನುವನ್ನು ತಾಯಿಯಿಂದ ಬೇರೆಡಿಸಿ, ದೇಹವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು. ನಂತರ ಕೆಣ್ಣ ಮೂಗು, ಬಾಯಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಲ, ಕಘವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಮನುವನ್ನು ಬೆಚ್ಚಿನ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಬದಲಾದ ವಾತಾವರಣಾದಿಂದ ಬಾಧೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನುವನ ಕಿವಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಸದ್ಯ ಮಾಡಿ ಆಯಸ್ಸುಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರಲಂದು ಚ್ಯಾಕವನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ತಿಶುವಿನ ಶ್ರವಣೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಜಾಗ್ರತ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಆಸ್ತ್ರಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಪುದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಜ್ಞರೇ ಮಾಡುವರು. ಮನುವನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಿಶುವಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿತ್ಯವೂ ಬಲೂ ತೈಲವನ್ನು ತಿಶುವಿನ ಮೈಗೆಲ್ಲ ಹಚ್ಚಿ ಮೈದುವಾಗಿ ನೀವಿ, ನಂತರ ಆಲ, ಆಶ್ವತ್ತ ಅತ್ಯಿ ಮುಂತಾದ ಓಷಧ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಬೆಚ್ಚಿನ ಕಘಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನ ಮಾಡಿಸುವುದು. ಕೋಮಲವಾದ ಮನುವಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಬಿಸಿ ಇರದ ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ವಾನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಬಾಯಿ, ಕೆಣ್ಣ ಮೂಗುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹೋಗದಂತೆ ಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಾಗೆಯೇ ಹೊಕ್ಕಳ ಬಳಿಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗದಂತೆ ನಿರ್ಧಾನವಾಗಿ

ಮೈಯನ್ನು ತೆಳುವಾದ, ಮೃದುವಾದ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಒರೆಸುವುದು. ಇದಾದ ನಂತರ ಒಂದೆಲಗ, ಬಜೆಗಳನ್ನು ತೆಪ್ಪ ಜೀನುಗಳೊಡನೆ ಚೆರೆಸಿ ನೆಕ್ಕಿಸುವುದರಿಂದ ಶಿಶುವಿನ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿ ಅಯಸ್ಸು ಬಲ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸುವರ್ಚಾಪ್ಯಾಕನ ಎಂಬ ಒಂದು ವಿಧಾನವಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ನೆಕ್ಕಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ವರ್ಚಾಪ್ಯ (ಬಜೆಯೋಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರಿತ ಬಂಗಾರದ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿರುತ್ತದೆ) ಯನ್ನು ಸಾಂಕಲ್ನಿಕ ಮೇಲೆ ಎದೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ತುಪ್ಪ ಜೀನುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಗುವಿಗೆ ನೆಕ್ಕಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಗುವಿನ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿ ಅಗ್ನಿಶಕ್ತಿ ಬಲ ಅಯುವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹ ಬಾಧಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದವರಗೂ ಕೂಡಬಹುದು.

ಮಗುವಿನ ನೆತ್ತಿಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ತೈಲವನ್ನು ಹಬ್ಬಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಕ್ರಿಮಿಹರಗಳಾದ ಬಜೆ, ವಿಡಂಗ, ಬೇವು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಧೂಪವನ್ನು ಶಿಶುವಿನ ಕ್ಕೆ, ಕಾಲು, ಮೈಗೆ ಹಾಕುವುದು. ಈ ಧೂಪವನ್ನು ಮಗು ಮಲಗುವ ಕೋಣ, ಹಾಸಿಗೆ, ಬಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಕ್ರಿಮಿಗಳ ಬಾಧೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ.

ವಾಗ್ಫರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಕುವ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆದಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಒಣಗಿದ, ಮೃದುವಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳೇ ಮಗುವಿಗೆ ಹಿತ. ಯಾವ ಬಟ್ಟೆಬಿವರು, ಮಲಮೂತ್ರಗಳಿಂದ ಕೊಳಿಯಾಗಿರುತ್ತದೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಗೆದು, ಒಣಗಿಸಿ ಧೂಪಹಾಕಿದ ನಂತರವೇ ಮತ್ತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಬಟ್ಟೆಸುಗಂಧಭರಿತವಾಗಿಯೂ, ಕ್ರಿಮಿ ರಹಿತವಾಗಿಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಮಗುವಿಗೆ ತಾಯಿಯ ಹಾಲೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಇದು ಸಿಹಿ ಕಷಾಯ ರಸದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇದು ದೇಹಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಹಿತಕರ ಮತ್ತು ಬಲಕರ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಆಚಾರ್ಯರು ಒಮ್ಮೆತದಿಂದ ಬಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಜೀರ್ಚಾವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮಗುವಿನ ಚೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸ್ನೇಹಾನದಿಂದ ಮಗುವಿನ ಹಸಿವು ಇಂಗುವುದರೊಂದಿಗೆ, ತಾಯಿ ಮತ್ತೆ ಮಗುವಿನ ನಡುವೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಒಂಧವ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹಾಲು ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ. ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ, ಕೇಟಾಲು ರಹಿತವಾಗಿಯೂ ಸಿಗುವಂತಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಜನಗಳ ಮನೋಭಾವವೇ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಯಂದಿರು ಹೂರಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಏರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೇ ಮಗುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶಿಶುವು ಅಮೃತ ಸಮಾನವಾದ ತಾಯಿಯ ಹಾಲಿಂದ ವಂಚಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃತಕವಾದ ಹಾಲಿನ ಪ್ರಡಿಯ ಹಾಲನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದ ಸೋಂಕಿನ ಬಾಧೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ. ಸ್ನೇಹಾನದಿಂದ ಕೇವಲ ಮಗುವಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತಾಯಿಗೂ ಲಾಭವಿದೆ. ಇದು ಗಭರ್ ನಿರೋಧಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಗಭರ್ ತಯಾರಿಸಿ ಅದು ತನ್ನ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ತಾಯಿಯ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಲನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಮನಸ್ಸಂತೋಷವಾಗಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಪುಷ್ಟಿಕರ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಹಾಗೇ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಅನುರಾಗ ಶ್ರೀತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸ್ನೇಹವೂ ಯಥೋಚ್ಚಿವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ, ಗೋಧಿ, ಅರವತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂತಹ ಅಕ್ಕಿಯ ಅನ್ನ ಪಾಯನ, ಮಾಂಸರಸ, ಎಳ್ಳಿನ ಚಿಗಳಿ, ಬೆಳ್ಳಿಲ್ಲಿ, ಮೀನು, ಅತಿ ಮಥುರ, ಆಷಾದಿ ಬೇರು, ಸೋರೆಕಾಯಿ, ಕರಿಬೇವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಹಂದಿ, ಎಮ್ಮೆಗಳ ಮಾಂಸರಸ, ಈರ್ಬಿ, ಬೆಲ್ಲುಮತ್ತು ಬಿಡಲವಣ ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ಹಾಲಿನೊಂದಿಗೆ ತಿನ್ನಬೇಕು. ಉವಂಚ, ಸೋಗದೇ ಬೇರು, ಕಬ್ಬಿ, ಕುರು, ಧರ್ಬಾಗಳ ಬೇರಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕಷಾಯದೂಡನೆ ಹಾಲು ಸೇರಿಸಿ ಕ್ಷೇರಪಾಕ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಲುಳ್ಳವರಿಗೂ ಕ್ಷೇರವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮೃದುವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಬೇಕು. ಕೋಪ, ದುಃಖ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು, ಭಯ, ಅಯಾಸಗಳು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.

ತಾಯಿಗೆ ಹಾಲು ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ತಾಯಿಯು ರೋಗಗ್ರಸ್ಥಳಾದಾಗ, ತಾಯಿಯು ಮೈತಳಾದಾಗ ತಾಯಿಯ ಹಾಲಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಆಡಿನ ಹಾಲನ್ನು ಅಥವಾ ಹಸುವಿನ ಹಾಲನ್ನು ಮಗುವಿನ ಜೀಣಾರ್ಕ್‌ಕ್ರಿಗ್‌ನುಸೂರಾರವಾಗಿ ಹುಡಿಸಬೇಕು. ಸ್ತನ್ನವು ಕೆಲಪ್ಪೊಮ್ಮೆ ದೋಷಗಳಿಂದ ದೂಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಗು ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಾಂತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಗ ದೀಪಧೋವಚಾರಗಳಿಂದ ದೋಷವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕಾಶ್‌ಪರು ಮಗುವು ಇರುವಂತಹ ಕೋಣೆಗೆ ಕುಮಾರಾಗಾರ ಎಂದು ಕರೆದು ಅಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸುಂದರವಾಗಿಯೂ, ಗಾಳಿ ಬೆಳ್ಳಕು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಡಾಡುವಂತೆಯೂ ಇರಬೇಕು. ಸೊಳ್ಳಿ, ನೊಣ ಮುಂತಾದ ಹುಳುಗಳ ತೊಂದರೆ ಇರಬಾರದು. ನಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ತಡೆಯಿರಬೇಕು. ಕೋಣೆಯು ಸುಸಚ್ಚಿತವಾಗಿ ಮಗುವಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಅದರದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ನಾಶದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಮಗುವು ಮಲಗುವ ಕೋಣೆ, ಸ್ವಾನದ ಕೋಣೆ, ಶೌಚಾಲಯ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ನಾಶಗಳನ್ನು ಧೂಪದಿಂದ ಕುಚಿ ಮಾಡುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನುರಿತ ವೇದ್ಯ, ಅನುಭವ ಪರಿಚಾರಕ ಹಾಗೂ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಆನುರಾಗವಿರುವವರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಮಗುವು ಆದುವ ಸ್ನಾಶ ಸಮತಃವಾಗಿ, ಸ್ವಾಷ್ಟ ಹಾಗೂ ತ್ರಿಮಿ, ಕಟ್ಟಿಣ, ಕಲ್ಲು ರಹಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಮಗುವಿಗೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಆಟಕೆ ಶಬ್ದ ಬರುವಂತಹ, ವಿವಿಧ ರೂಪ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಮಗುವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಡಿಯಲು ಸುಲಭವಾದ, ಹಗುರಾದ ಆಟಕೆಗಳು ಒಳ್ಳಿಯಿದು. ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ತೊಪಾಗಿರದ, ಘ್ರಣಾ ಹಾನಿ ಮಾಡದಂತಹ ಆಟಕೆಗಳೊಡನ ಮಗುವು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಹ, ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರಬೇಕು.

ಸಂಸ್ಕಾರ ಎಂದರೆ ಸುಧಾರಣೆ, ಪರಿಷ್ಕಾರಣೆ. ಇವು ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಾನು ಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದ ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗೂ ಶಾರೀರಿಕ ಅವಲಂಬನ ದೂರೆಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ. ಮಗು ಮಟ್ಟಿದ ಆರನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಮಗುವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಕ್ತಾಸ್ತಾಪದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅಂದು ಷಷ್ಟಿಮಾತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಸ್ಯಾಂದನಯ ದಿನದೊಂದು ತಾಯಿ ಮಗು ಶಬ್ದರೂ ಸುಗಂಧಿತ ಜಲದಿಂದ ಸ್ವಾನ ಮಾಡಿ, ಹುಟ್ಟಿವಾದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸುವರು. ಆಚರಕ್ರಮ ಮಗುವನ್ನು ಪೂರ್ವ ಅಥವಾ ಉತ್ತರಾಭಿಮುವಿವಾಗಿ ಮಲಗಿಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಗ, ಜ್ಞಾನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ, ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಬೇಕು. ನಂತರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾವಾದ ಬಳ್ಳಿಯ ಹಸರನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಆಯು, ಶ್ರೀ, ಬಲ ವ್ಯಾಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಿಷ್ಕಮಣ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಕಾಶ್‌ಪರು ಹಾಗೂ ವಾಗ್ಣಿಟರು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕುನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶುಭ ದಿನ ಮಗುವಿಗೆ ಸ್ವಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಂಗಳಕರ ವಸ್ತುಗಳ ಚೂತೆ ಮಗುವನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊಗಬೇಕು. ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೇವರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಹಿಂದಿರುಗಬೇಕು.

ಬಹರಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಸ್ನೇಹ ಸ್ನೇಹಪ್ರೇ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೂಡಿಸುತ್ತಾ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಉಪದೇಶನ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನ್ವಯಾಶನವನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ಬದನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ವಾಗ್ಣಿಟರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕಾಶ್‌ಪರು ಆರನೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಪಲಪ್ರಾಶನವನ್ನು ಹತ್ತನೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಾಶನವನ್ನು ಮಾಡಲು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಗುವಿಗೆ ಆರರಿಂದ ಎಂಟು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಕೆವಿಯನ್ನು ಚುಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಇದೇ ಕೆಳವೇದ ಸಂಸ್ಕಾರ.

ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕುರಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಹಲ್ಲಾಗಳು ಮಟ್ಟಿತ್ತದೆ. ಕಾಶ್‌ಪರು ಶಿಷ್ಟವಿಗೆ ಹಲ್ಲಾಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಒಟ್ಟುಮೂವತೆರಡು. ಎಂಟು ಹಲ್ಲಾಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಲ್ಲವೂ ದ್ವಿಜಗಳು (ಎರಡು ಬಾರಿ ಮಟ್ಟಿತ್ತವೆ). ರಾಜದಂತ, ವಸ್ತು ದಂಪ್ತ, ಹಾನವ್ಯ, ಇವೇ ಹಲ್ಲಾಗಳ ಹಸರುಗಳು. ಎಂಟನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಟ್ಟಿದ ಹಲ್ಲಾಗಳು ಶ್ರೀಷ್ಟಿ ಈ

ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞರ, ವಾಂತಿ, ಬೇಧಿ, ಕೆಮ್ಮುಗಳು ಸಹಜ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಜಿಷಫೋಪಚಾರ ಬೇಡಪೆಂದು ವಾಗ್ಪಿರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮನುವಿಗೆ ಹಾಯಿಯ ಹಾಲನ್ನು ನಿಥಾನವಾಗಿಯೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿಯೂ ಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವ್ಯಾಂಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮನುವಿಗೆ ಭಯವಾಗುವಂತಹ ಲೇಪಗಳನ್ನು ಸ್ವನ್ನದ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಹೆದರಿದ ಮನು ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದು. ಈಗ ಮೂಸಂಬರ, ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣಗಳನ್ನು ತಾಯಂದಿರು ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ.

ಶಿಶುವು ಹಾಲನ್ನು ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಈ ಅಭಾವವನ್ನು ಘನಾಹಾರದಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅರಳು, ಜೀನು, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ, ಮಧುರಾಪುಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಲಾಡನ್ನು ಎಳೆಯ ಬಿಲ್ಲುದಕಾಯಿಯ ಅಂಟು, ಏಲಕ್ಕಿ, ಅರಳು ಸಕ್ಕರೆಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಮೋದಕಗಳು ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಧಾತಕೀ ಕುಸುಮ, ಸಕ್ಕರೆ, ಅರಳು ಹಿಟ್ಟುಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಮೋದಕ ಅಗ್ನಿ ದೀಪಕ ಹಾಗೂ ಸಂಗ್ರಾಹಿ. ರಾಗಿಯ ಮಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮನುವಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಬಹುದು. ಕಿತ್ತಲೆ, ಮೂಸಂಬಿಯ ರಸ, ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ವಯಸ್ಸಿಗನುವಾರವಾಗಿ ಮನುವಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಬಹುದು. ಮಾಂಸವನ್ನು 4-9 ತಿಂಗಳ ಮುಂಚೆ ಕೊಡಬಾರದು. ನಿಥಾನವಾಗಿ ಮನುವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಆಹಾರದ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಮೋಗಬೇಕು.

ಮನುವು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿಯೂ ಹಾಗೂ ಅದರ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಸಲು ಸುತ್ತಾರವನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶುಂಠಿ, ಬಜೆ, ಅಳಲೀಕಾಯಿ, ಬಾಕಾಯಿ, ಜೀಷ್ಪಮಧು, ಸಣ್ಣ ರಾಶೆ ಇಪುಗಳನ್ನು ತಾಯಿಯ ಹಾಲನಲ್ಲಿ ತೇದು ಜೀನು ಬೆರಿಸಿ ನೆಕ್ಕಿಸಬೇಕು. ಗಂಡು ಮನುವಾದರ ಬುಧವಾರ, ಭಾನುವಾರ. ಹೆಣ್ಣು ಮನುವಾದರೆ ಮಂಗಳವಾರ ಹಾಗು ಶುಕ್ರವಾರ ನೆಕ್ಕಿಸುವುದು. ನಿತ್ಯವೂ ವಾಯುವಿಡಂಗದ ಚೊಂಬ ೧೦ ಬಂದು ತಿಂಗಳ ಮನುವಿಗೆ । ಚಿಟಕಿಯಂತೆ ಜೀನಿನೊಂದಿಗೆ ನೆಕ್ಕಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಮನುವಿಗೆ ಯಾವ ಹುಳದ ಬಾಧೆಯಾಗಲಿ, ಹೊಟ್ಟೆಯಿ ತೊಂದರೆದಯಾಗಲಿ ಕಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನೇಷನ್ (Vaccination) ಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಕೊಡುವ ಪರಿವಾರ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮನುವಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯವಿರುವಾಗ ಮಾಡುವಂತಹ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದಿರುವ ಮನುವಿನ ಆರ್ಯಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ. ಮನುವು ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ವಿನನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಅದರ ಪ್ರೋಫಕರು, ಮನುವಿನ ಚಯ್ಯ್ಯ್ಯ, ಆಹಾರ, ಮಲ ಮೂತ್ರಗಳ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ವೆದ್ದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಮನುವನ್ನು ಶ್ರೀವಿಧಿಪರಿಷ್ಕ್ರ (ದರ್ಕಣ, ಸ್ವರ್ಕಣಪ್ರಶ್ನೆ) ಯಿಂದ ಪರಿಷ್ಕಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜ್ಞರ ಬಂದಾಗ ಮೈಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡುವುದರಿಂದ ಜ್ಞರದ ತಾಪವು ತಿಳಿಯತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಖಿದ ಕಾಂತಿ ಕುಂದಿರುವುದು, ಮನುವು ನೋವಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೋವಿರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಕೊನೆಯಾದಾಗಿ ಪ್ರೋಫಕರನ್ನು ಪ್ರತಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ರೋಗವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಜಿಷಫೋಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಶ್ಯವ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ವೇದನಾಧ್ಯಾಯವು ಮೀಸಲಾಗಿದೆ.

ಮನುವಿಗೆ ರೋಗ ಉಂಟಾದಾಗ ಜಿಷಫಧವನ್ನು ಜಾಗರೂಕವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ತೀಕ್ಕಿ ವಲ್ಲದ ಸುಲಭವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಜಿಷಫಧವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕೀರವ ಹಾಗೂ ಕೀರಾನ್ನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮನು ಹಾಗೂ ಅದರ ತಾಯಿಗೆ ಜಿಷಫಧವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅನ್ನಾದರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮನುವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಜಿಷಫಧ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅವ್ಯಾಂಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಬಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಗುಂಜಿಯಂತೆ ಹಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಹಸನ್ನರದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ನಂತರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಬಂದು ಮಾಷ (0.75gm) ದಂತೆ ಹಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಜಿಷಫಧವನ್ನೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಅದರ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಲುಣಿಸುವ ತಾಯಿ ರೋಗ

ಉಲ್ಲಂಘವಾಗದಂತಹ ಆಹಾರ ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಾಗೂ ಅವರಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳು ಬೇಗನೆ ಉಲ್ಲಂಘವಾಗುವ ಕಾರಣ ಯಾವಾಗಲೂ ತಡ್ಡ ಪ್ರದ್ಯುಮ ಸಲಹೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಬೈಷಣಿಗಳನ್ನು ಕೂಡತಕ್ಕದ್ದು.

ವರ್ಷಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಮಕ್ಕಳು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತಹ ಆಟ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮಲ ಮೂತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಬೇಕಿಯುತ್ತಾರೆ. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಬೇಕಿಯುತ್ತಿರುವ ಮಗುವನ ಶರೀರಕ, ಮಾನಸಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಸುತ್ತಾ ಬಂದಲ್ಲಿ ಮಗುವು ಸುಖ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ತಿನ್ನ ಸಂತೋಷ, ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಗು ಮುಂದೆ ಸತ್ಯಪ್ರಜ್ಞಯಾಗುವಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಡಾ॥ ಸಂಧ್ಯಾ ಏಸ್. ಬಿ. ಎ.

ನಾಗಶ್ರೀ ಆಯುವ್ಯೋದ ಕೇಂದ್ರ

71, ಗಾಂಥಿ ಬಜಾರ್

ಬೆಂಗಳೂರು - 560 004

ದೂರವಾಣಿ : 6616464

Religion is the idea which is raising the
brute unto man and man unto God
- Swami Vivekananda
ಶ್ರೀ :

VEDANTA BOOK HOUSE

Vedas Puranas Advaita Dvaita Visistadvaita
Tanta Mantra Ayurveda Astrology Spiritual
Vaastu & Sanskrit Books

Prop. : Gopalakrishna Babu

Near Uma Talkies, 6th Main, Chamarajpet
Bangalore - 560 018
① Shop : 650 7590
E-mail : vedantabooks@vsnl.net

Business Hours : 10-00 a.m. to 2-00 p.m. &
4.30 to 8.30 p.m.

With Best Wishes From

Krsihna Shankar M. J.

SHIVA TULASI MEDICALS

CHEMISTS AND DRUGISTS AND ALSO DEALERS IN
AYURVEDIC MEDICINES

193, "Kaveri", 5th Main Road,
Chamarajpet, Bangalore - 560 018
① Shop : 6614128

SECRETS OF TONGUE READING

Ayurvedic physicians were well versed with various diagnostic intricacies right from days of yore. The physician was quite competent enough to interpret a disease by observation and deduction and never relied on reports furnished by laboratories. To figure this out he relied on the whole body which provided him with information about the internal imbalance a technique mastered by experience and constant practise. A physician they say should behave like a duck ; stay clam and unruffled on the surface but paddle underneath. Ayurveda recommends various diagnostic procedures like reading pulse, urine, stools, tongue, yawn, eye drops, vomitus, semen etc. before clinching at a diagnosis.

Precisely how a vaidya who had never seen the patient before could pronounce he was a chronic Asthma patient puzzles and keeps the subjects shrouded with mystery. Tongue is a mirror which reflects the condition of the gastrointestinal tract, unbalanced humors and organs; and accumulation of ama (toxin). An observant vaidya can trace out the emotional imbalance too.

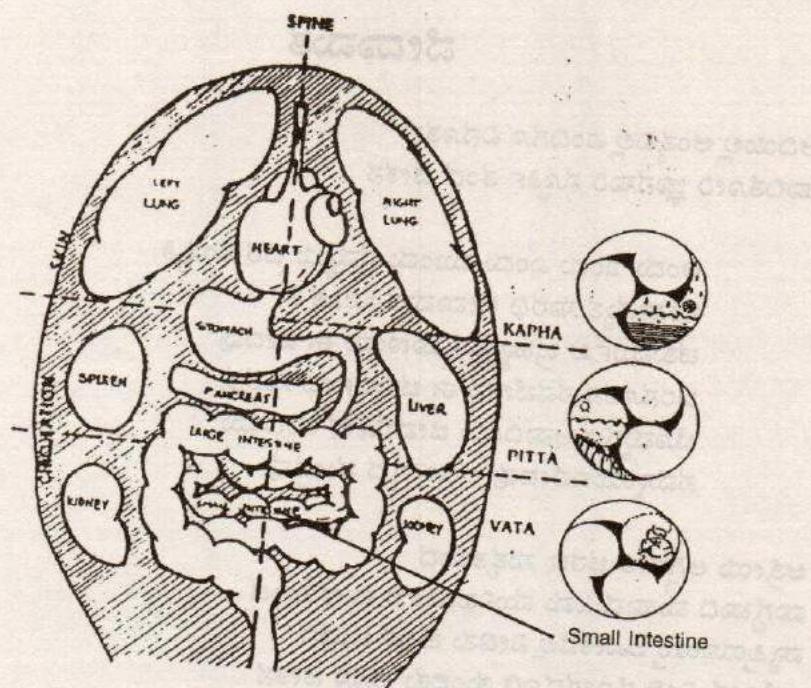
The colour of the tongue is pink in health but is pale, dry with cracks due to lack of heat when vata bioenergy is aggravated. Those red tongues which look red demonstrating heat in them are pointers of pitta bioenergy vitiation. Never fail to observe those pale tongues which look white with excess mucous and moisture the indicators of disturbance of kapha bioenergy.

I still remember the vaidya who breezed into our midst on a special occasion during my school days. The height of excitement was reached when he effortlessly started reading our tongues and pulses like a book and started proclaiming our personalities - prakriti. Everybody got their share of lime light. Eventually I knew how he predicted the constitutional attributes with ease. The tongue can reveal information on the three humors. Such as thin small trembling tongue for vata, a large thick and roundish tongue for kapha and a medium sized tongue for pitta.

To grade the accumulation of toxins in the body look for coating on the tongue. A thick white coating indicates a mass build up of toxins (Ama) in the body. A yellow greasy coating shows the fermented stage of ama, with heat build up. Brownish or a blackish coating is due to vata aggravation, yellowish coating shows pitta aggravation and mucous associated white coating on the tongue indicates kapha aggravation.

Maping of Doshas (Humours) on the Tongue :

The tongue is divided into three parts just like these are located on the trunk. The area covering 1/3rd part of the tongue extending from the tip of the tongue is correlated with thoracic area governed by the bio energy Kapha. Pitta represents the middle of the tongue and Vata is located near the lower back of the tongue. The tongue reflects the organs too. These are located just like they are positioned in the trunk. It starts from the tip of the tongue which is the area below the neck. Heart is reflected below the tip, the liver on the middle

position right side, spleen on the left side and kidneys on both the sides. The small intestine is found in the middle area at the back and large intestines is positioned like its trunk counterpart ascending on the right side, transversing across and descending on the left side. The lungs are located near the tip of the tongue on either side of the heart. Where a dislocation or sign is found on a particular part of the tongue, then this organ is afflicted by an imbalance according to the characteristics demonstrated. For instance much redness in the heart area of the tongue may indicate excessive heat in the heart (excess pitta). Depression in the lung area of the tongue may indicate delicate lungs. Toxins in the large intestines may show up as a white coating on the appropriate area of the tongue. The spinal intestine column is found in the middle of the tongue from the tip of the back of the tongue. Signs will be seen here when an imbalance occurs or when emotions are retained.

In combination with other form of diagnosis the tongue can form a powerful tool for differential diagnosis.

Dr. Subhankari. P. Rao

BSAM, BAMS, FRAS (LON)

SHUBHA AYURVEDIC CENTRE

30/3, Patalamma Temple Street

Basavanagudi, Bangalore - 560 004

Ph : 6758620

ವೇದಾಮೃತ

ಆದಿಯಿಲ್ಲ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದಿಗೂ ವಿನೋಶನ
ಹಾದಿತೋರಿ ಜ್ಞಾನಸಾರಿ ಸೂತ್ರೀ ತಂದ ಚೇತನ

॥ ೪ ॥

ಅಂದು ಇಂದು ಎಂದು ಮುಂದು ನಮ್ಮಾಯ ಚಿರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ವೇದಾಮೃತ ಸಾರಥಿ ಜೀವಾಮೃತ ನಿಷಿಕೃತಿ
ಚತುಮುರ್ವಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಮೃತ ವಾಣಿಯು ಈ ವೇದವು
ಚರನೂತನ ನವಚೇತನ ಈ ಚತುರ್ವೇದ ಸಾರವು
ಚೊಮ್ಮೆಗೂ ಅನಾದಿಯು ಜೀವಲೋಕ ಹಾದಿಯು
ನಮ್ಮಾಯಿಷವೇದವು ಆರೋಗ್ಯದ ಮಂತ್ರವು

॥ ೫ ॥

ಅತ್ಯೇಯ ಅಗ್ನಿವೇಶ ಚರಕಾ ಸುಶೃತರಿಂದ
ಖಾಗ್ರಂತಿ ಮಹಾಮಹಿಮ ಮುನಿವಯರ ವಾಣಿಯಿಂದ
ಘೃತ್ಯಾಯ್ಯಾಯ್ಯಾ ಲೋಕವಲ್ಲ ನೀಡಿತು ಹೊಸ ಜೀವನ
ಆರೋಗ್ಯ ನೀಡಿ ರೋಗದೂಡಿ ತುಂಬಿತು ಹೊಸ ಚೇತನ
ಹಿತ ಅಹಿತ ಸುಖಿದುಃಖಿವ ತೋರಿದಂತ ಜ್ಞಾನವು
ಅದು ಅಯುರ್ವೇದವು ಭೂಲೋಕದ ಪ್ರಾಣವು

॥ ೬ ॥

ಧರ್ಮ ಅರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷ ಅದುವೇ ಪುರುಷಾರ್ಥ
ಒಂದು ಮರತು ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಆಗಲೇ ಅನರ್ಥ
ಇಹಲೋಕದ ಸಾಧನೆಗೆ ಪರಲೋಕದ ಕಾಮನೆಗೆ
ದೇಹ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಆರೋಗ್ಯವೇ ಜೀವನ
ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯೆಡೆಗ ದ್ವೈರ್ಯದಿಂದ ಜಾಳನು
ಈಗಿಂದಲೇ ಈ ವೇದವ ನಿಷ್ಪಯಿಂದ ಲಾಲಿಸು
ಆರೋಗ್ಯವ ಪಾಲಿಸು

॥ ೭ ॥

ಈ|| ರಾಘವೇಂದ್ರ ಎನ್.

ಚೆಂತಾಮಣಿ

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅನುಭವಗಳು

ವೈದ್ಯ ಆದಿಶೇಷರವರು ನೀಡಿದ ವಿಶೇಷ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿ
ಶ್ರೀಯುತರು ತಮ್ಮ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ವೈದ್ಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮುನ್ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ತಾತ, ತಂಡ ಮತ್ತು ಅವರ
ಸುರುಗಳಿಂದ ವೈದ್ಯವನ್ನು ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತರು.

ಚರ್ಚ ಮಹಿಳೆಯ ಹೇಳುವಂತೆ ವೈದ್ಯವನ್ನುವುದು ಕಾಮಕಾಂಚನಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಅದು ಕೇವಲ ಪ್ರಾಣ ದಯಿಗಾಗಿ
(ನಾಥಾರ್ಥಂ - ನಾಬಿ ಕಾಮಾರ್ಥಂ ಅಥ ಭೂತದಯಾಂಪ್ರತಿ 1) ಎಂದು ಸುಮಾರು ಸೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ
ದ್ವಿಷ್ಯಿಯಲ್ಲಿ ಮದ್ದೇನು ಮೊದ್ದದಲ್ಲ. ಕೇವಲ 20 ರಿಂದ 30 ರೂ. ಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಒಂದು ರೋಗಿಗೆ ಹೊಸ ಜೀವನವನ್ನು
ನೀಡುವುದು ಮಹತ್ವಾರ್ಥದ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನಿಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಅಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕವನಿಸಿದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿಸಿದರೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಅಭ್ಯರ್ಥದ ಜೊತೆಗೆ ವಿವರ್ಯಾಸ. ಆದರೆ ವೈದ್ಯ ಆದಿಶೇಷರವರ ಕಣ್ಣೇ ಎಕ್ಸ್‌ರೇಯ
ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಅನುಭವ ಅಲ್ಲಾಸೌಂಡ್ ಸ್ಕ್ಯಾನಿಂಗ್‌ಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮಟ್ಟದ್ದು ಎಂದರೆ
ಅತಿಕರ್ಯೋಕ್ತಯೇನಲ್ಲ.

ನಾಡೀ ಮತ್ತು ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ವೈಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ, ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ವ್ಯಾಧಿಯ
ಅವಸ್ಥೆ ಆದರಿಂದ ಮುಂದಾಗುವ ತೊಂದರೆ ಮುಂತಾದವರ್ಗನ್ನು ಶಿರದಿಂದ ಉಂಗುಷ್ಠದವರಿಗೆ ನಿರ್ವಹಣಾಗಿ ಇವರು
ತಿಳಿಯವಡಿಸುವುದೇ ವೈದ್ಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸೋಜಿಗೆ.

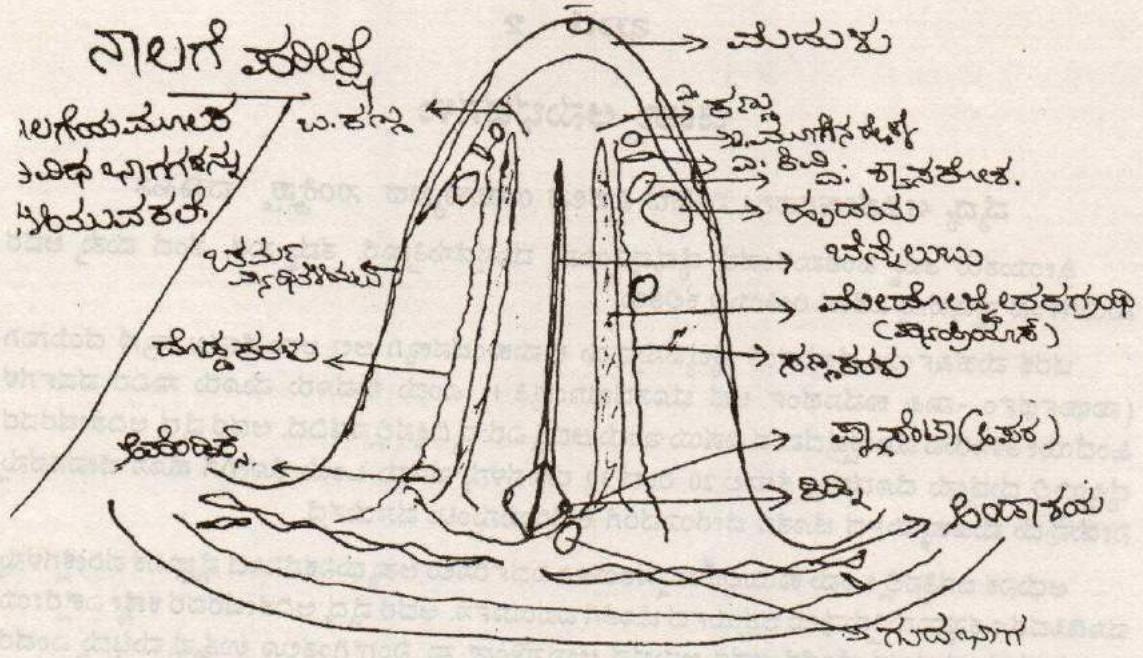
ನಾಡೀ ಪರೀಕ್ಷೆ : ಇವರು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ವೈಕೆಯಲ್ಲಿ ಸವ್ತನಾಡಿಗಳಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಅವರ್ಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದರ ಮೂಲಕ
ಕಾಯಿಲೆಯವೈಶಾಖವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ : ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆಯ ರೋಗಿ ಅಥವಾ ಬಿ.ಎ. (ರಕ್ತದೊತ್ತದದ) ರೋಗಿ ಒಂದು ಇವರ ಬಳಿ ಸುಮ್ಮನೆ
ಹುಲಿತರೂ ಅವರ ನಾಡೀ ಹಾಗೂ ನಾಲಗೆ ನೋಡಿ ಸಕ್ಕರೆ ಅಂಶದ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣ ಅಥವಾ ಬಿ.ಎ.ಯ ಮಟ್ಟಿಫನ್ನು
ನಿರ್ವಹಣಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇವರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವೆಚ್ಚಿಪ್ಪಾ ಸಹ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ. ಘಲಿತಾಂತ ನೂರಕ್ಕೆ ಸೂರು ಎಂದು
ಅವರ ರೋಗಿಗಳಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯತ್ತದೆ.

ನಾಲಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ :

ನಾಲಗೆಯ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಕಲೆ.

ನಾಲಗೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದಾದ ಗುಳ್ಳೆಯೋವಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಭಾಗ ದೇಹದ ಒಂದು ಅಂಗವನ್ನು
ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ವೈಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಧಿಯಂತಾದರೆ ಆ ವ್ಯಾಧಿಗೆ ತಕ್ಕ ಅಂಗವನ್ನು ನಾಲಗೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ
ಹೋಲುವ ಚಾಗವನ್ನು ತಿಳಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಪು ಅಥವಾ ಕವ್ಯ ಬಣ್ಣ ಮೂಡಿರುವುದು ಸಕ್ಕಿಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ರೋಗಿಯು ಶಸ್ತ್ರೀಯೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವನೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ರೋಗಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆಯೇ ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯುವುದನ್ನು ಅನುಭವ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ನಾಲಗೆ ನೋಡಿ ತಿಳಿಯುವಂತಹವು (ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನಿವಿರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಧಿಗಳನ್ನು)

1. ಅಸ್ಯೋಮ್
2. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ
3. ಹೃದ್ಯೋಗ
4. ಬಿ.ಬಿ. (ರಕ್ತದ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ)
5. ಮೂತ್ರ ಜನಕಾಂಗ ತೊಂದರೆ
6. ಮೆದುಳಿನ ತೊಂದರೆ
7. ಗಭ್ರಣಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು.
8. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶಸ್ತ್ರೀಯ ಆಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು.
(ಟ್ಯೂಬೆಕ್ಸ್‌ಮ್ಯಾನ್‌ಸೆಕ್ಟರ್‌ರಿ ಮುಂತಾದವು)

ಹೀಗೆ ಅನೇಕಾನೇಕ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಇದು ಒಂದು ರಹಸ್ಯ ವಿದ್ಯೆ ಅಸ್ಯೋಮ್ ಜೊತೆಗೆ ಪರಿಶ್ರಮವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುವಂತಹುದೆಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಆದೀಷೇಷರವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ ಅಕ್ಷ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮುದ್ದುಗಳು :

ಸಕ್ಷರ ಕಾಯಿಲೆಗೆ :

1. ಹರಿದಾರಿ ಮುಲ್ಲು ಹತ್ತೆ ಎಲೆ, ತುಳಸಿ, ಮಧುನಾಶಿನಿ, ಬಿಲ್ಲ, ಕರಿಬೇವು, ಸೀತಾಫಲದ ಎಲೆ (ಎಲೆಗಳು ಮಾತ್ರ) ಸಮ ತೂಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪುಟಕೆ ಇಟ್ಟ ಭಸ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣಾದ್ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಭಸ್ಯವನ್ನು ಆತ್ಮಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜೀನುತ್ತಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ಸೇವಿಸುವುದು.
2. ಧನಿಯ ಮತ್ತು ಜೀರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಅಗೆದು ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ರಸ ನುಂಗುವುದು. (ಘೃಧಿಗನು ಸಾರವಾಗಿ ಸುಮಾರು 48 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಧನಕ್ಕೆ ಏರಡು ಬಾರಿ ಸೇವನೆ)
ವಷ್ಟೆವಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಷರ ಹಾಗೂ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದೂ ಉತ್ತಮವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡಕ್ಕೆ :

1. ಮಿಜರ್ ಎಲೆ (ಮುಳ್ಳು ಗಿಡ) 6-15 ಎಲೆ ದಿನ, 48 ದಿನಗಳ ಕಾಲ.
2. ಹಾಲಾಕ್ ಹಸ್ತ ಸೋಪ್ಪು : 4-8 ಎಲೆ ದಿನ ಒಂದು ಬಾರಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜೈವಿಫಿಲ್ ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ನೀಲಿಸಲೇಬೇಕು.

ಇಸುಬಿಗೆ :

1. ತುಳಸಿ ಸ್ವರಸ ಲೇಪ
2. ಎಮ್ಯೂ ಸಗಣ ಲೇಪ

ವಿಚರಿಕಾ (ಸೋರಿಯಾಸಿಫಾಗೆ)

1. ಕೊಂಡ್ರೆ ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿ (ಬೇರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು) ತುಳಸಿ ರಸ ಲೇಪ ಮಾಡುವುದು.

ಹಿಪ್ಪೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಂಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೇರಿನ ಎಣ್ಣೆ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣ ಜೊತೆಗೆ ಅಡಿಮಧುರ, ಸಾಂಬ್ರಾಣ, ರಾಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಎಣ್ಣೆ ತಯಾರಿಸಿ ಲೇಪಕ್ಕೆ ಬಳಸುವುದು.

ಮೊದವೆಗಳಿಗೆ :

1. ಹಿಂಗು ಮತ್ತು ಹಾಲಿನ ಕನೆ
2. ಸೀಮೆ ಬದನ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಅರೆದು ಹಚ್ಚುವುದು. ಅಥವಾ ಸೌತೆ ಸಿಪ್ಪೆ ಕೂಡ ಉಪಯುಕ್ತ.

ಕೂದಲು ಚಿನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು :

ಬಿಳಿ ತುಂಬೆ ಎಲೆ ರಸವನ್ನು ಕೂದಲು ಬುಡಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವುದು.

ಕೂದಲು ಕವ್ಯಾಗಲು :

ನಿಂಬೆ ಸಿಪ್ಪೆ ಬೂದಿ ಮಾಡಿ ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ಹಚ್ಚುವುದು.

ತಲೆಸೋಪು (ಮೃಗ್ರೀನ್ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ)

1. ಹುಳಿ ಸೋಪ್ಪು ಮತ್ತು ಜೀರಿಗೆಯನ್ನು ಸಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸುವುದು.
2. ಧನಿಯ, ಜೀರಿಗೆ, ಮೆಂತ್, ಮೆಣಸು ಮತ್ತು ಸಾಸಿವೆ ಇವು ಕೇವಲ ಒಂದೊಂದು ಕಾಳು ಮಾತ್ರ 25 ಗ್ರಾಂ ಕೊಬ್ಬರಿ

ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡುವುದು. (ಹೀಗೆ ಇದು ಬಾರಿ ಮಾಡುವುದು) ಮತ್ತು ಅ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು 2-3 ತೊಟ್ಟು ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಮೂತ್ರ ಜನಕಾಂಗ ತೊಂದರೆಗೆ, ಅಪೆಂಡಿಸೆಟ್‌ಪಾಗೆ ಹಾಗೂ ಪಿತ್ತಾಕ್ರಾರಿಗೆ :

ಬಾಳಿ ದಿಂಡಿನ ರಸ $\frac{1}{4}$ ಕಪ್ ಮತ್ತು ಕಡೆದ ಮಜ್ಜಿಗೆ $\frac{1}{4}$ ಕಪ್, $\frac{1}{4}$ ಕಪ್‌ನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸೇವಿಸುವುದು.

ಅಪ್ರಮಾಗೆ :

ಒಂ ಗರಿಕೆಯ ಪ್ರಡಿ, ಒಂ ಶುಂಠಿ, ರಾಸ್ಯ ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಧನಿಯ, ಜೀರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅತಿಮಥುರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪುಟಕೊಟ್ಟು ಭಸ್ಯ ಮಾಡುವುದು. ಒಂದು ಚಿಟ್ಟಿಕೆ ಭಸ್ಯವನ್ನು ಜೀನುತ್ತಪ್ಪದಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸೇವಿಸುವುದು.

WITH BEST COMPLIMENTS FROM

K.S.T. : 04900662 } 1-4-73
C.S.T. : 04950665 }

Prop : P.S. Ravishankar

Dealers in : Ayurvedic & Agarbathi Raw Materials, Kirana,
Dry Fruits, Dyes and Chemicals

ಅಮೃತ ಕೆಸರಿ ಡೆಪಾರ್ಟ್

AMRUT KESARI DEPOT

364, Avenue Road, Bangalore - 560 002

Tel : 2236336, 2247846

Res : 6648312

Grams : SAFFRON

ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಅನುಭವಗಳು

ಶ್ರೀ ಯತ್ನಿರಾಜುಲು ನಾಯ್ದು ರವರು ನೇಡಿದ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿ

ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾಯ್ದುರವರು ಆಯುರ್ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಲಿತರು. ಪ್ರಾರ್ಥಿಕರ ಆಶಿಷಾದ ಮತ್ತು ಸ್ವಷ್ಟಿಯತ್ವದ ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ಪಂಡಿತರ ಬಳಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಜೊತೆಗೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟ್ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಸಹಾ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಲಿತಿರುವರು.

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟ್ ವನ್ನು ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಕಲಿಯುವುದು ತುಂಬಾ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಟ್ಟಿರು.

ನವಿಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ನವಿವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟ್ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯವಡಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಆದರೆ ಆಕಾರದ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆತನಲ್ಲಾಗುವ ದೋಷ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನೂ ಸಹಾ ತಿಳಿಯಬಹುದೆಂದರು.

ನವಿಮೂಲದ ಆಕಾರದ ಮೇಲೆ ದೇಹ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ದೋಷ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಮಾದರಿ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ.

ನವಿ ಮೂಲದ ಆಕಾರ

ಪ್ರಕೃತಿ

ದೋಷ ವಿಶೇಷ

1.

ಮಾತ್ರ

ಮಾತ್ರ ವಿಕಾರಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆ

(ಅಗಲವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ)

2.

ಸಿತ್ತ

ಸಿತ್ತ ವಿಕಾರಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆ

(ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಲ್ಲಿ v ಆಕಾರ)

3.

ಕಘ

ಕಘ ವಿಕಾರಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆ

(ಹಚ್ಚಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ)

ಈ ವಿಕಾರದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಯತರು ಅನೇಕ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೈಕ್ಯ ಮಾಡಿ ಅನುಭವ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆತ್ಮೀಯ ಧಾರ್ಮಸ್ನಾತಕಲ್ಕಾನಿಂದ ಸುಮಾರು ಹದಿನ್ಯೇದಕ್ಕೂ ಹಚ್ಚಿ ಡಿಷ್ಟ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟಿಗೆ ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಡಿಷ್ಟ್ರಿಗಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದವೆಂದು ಅವುಗಳ ಉತ್ತಮ ವಿರೀದಿಯ ಮೂಲಕ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಬಿತುಪಡಿಸಿದೆ.

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ತಿಳಿಸಿದ ಕೆಲವು ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಅನುಭವಗಳು.

1. ಮತ್ತುಸ್ತಾವದ ಸಮಯದಲ್ಲಿನ ಶೂಲ ಮತ್ತು ಅವೆಂಡಿಸ್ಟೆಚೀಸ್ ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗೆ ಗಜ್ಜುಗಾದ ಪ್ರಾಯ, ಹಿಂಗಾಷ್ಟಕದ ಚೊಣಿ ಮತ್ತು ಶಂಖಿ ಭಸ್ತು ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಪರಿಣಾಮ ನೀಡುವುದು.

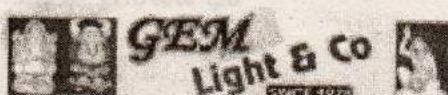
2. ಶುದ್ಧವಾದರಸವನ್ನು ಭಸ್ಯಮಾಡಲು ಪುಟಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೇವಲ ಅದನ್ನು ದೇವಕಣಿಲೆಯ ಚಕ್ಕೆಯ ಜೊತೆ ಅರೆದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಯಮಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ವೈದ್ಯರಿಂದ ಕಲಿತದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.
3. ಅನ್ನ ಹಿತಕ್ಕೆ ಒಂಗಾಳಿಷ್ಟರ್ ಚೋಣ 1 ಭಾಗ ಮತ್ತು ಭಾಸ್ಕರ ಲವಣ 1 ಭಾಗ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಘರಿಂತಾರೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
4. ಕಾರ್ಬಾಫಾದಿ ತೈಲವನ್ನು ಕೂಡಲುದುರುಪುದಕ್ಕೆ ಬಳಸಿದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಗುಣಕಾರಿ.
5. ವೃಕ್ಷಾಯುವ್ರೇಡದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಕೋರ್ತಾತಕಿ ಎಲೆಯ ರಸವನ್ನು ವಿಷಕರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.
6. ನಸ್ಕಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹೊಗೆಸೊಬ್ಬಿನ ಪ್ರದಿ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂಗೆ ಅಥವಾ ಬೇವನ ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕಲೆಸಿ ಸ್ತನದ ಅಬ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ.
7. ಮೂರ್ಖರೊಂದಿಗೆ ಗುಣಹೊಂದಲು ಗಜುಗಿದ ಚೋಣ ಅಥವಾ ಚಮಚ ಮತ್ತು ಸಮಪ್ರಮಾಣದ ಜೀನುತ್ಪಾದನ್ನು 15 ದಿವಸ ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಪರಿಣಾಮ ನೀಡುವುದೆಂದರು.

“ಮಿರಾಕಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಹಬ್ಸ್” ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತರವನ್ನು ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೇ ಓದಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಜೊಂಟಿಷ್ಟ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಆಯುವ್ರೇದ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದರು.

With Best Compliments From

GEM LIGHT & CO

C.S. Kiran & C.S. Arun

Exclusive in Gift Articles & Handicrafts

Plaster of paris Dolls, White Metal & Black Metal Statues, Paper Machie Idols, Artificial Flowers, Poly Stone Dolls, Fancy Lamps, Feng Shui Articles & Torches

Dhanvanthari Statue Available here

660, Chickpet Circle, Bangalore - 560 053

With Best Compliments From

SRINIVASA

Ultra Sound Scanning Centre

Dr. B.S. Rama Murthy

M.B.B.S., M.D., D.M., R.D., D.N.B.,

Consultant Ultrasonologist and Radiologist

48/2, Shankar Mutt Road
Shankarpuram, Bangalore - 560 004

Phone : 6610860, 6621072 (Off)
Res : 605111, 6609112

ಈ ಕ್ಷಾಸರ್ ತಿಂಡಿಯ ಒಟ್ಟು ಪರಿಣಾಮ ಕ್ಷಾಸರ್ ಅಥವಾ ಕ್ಷಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರೀರ್ಥಿಕ
ಕ್ಷಾಸ ರೂಪ ಅಲ್ಲಿನಿಂದ ಹಿಂದಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಕ್ಷಾಸರ್ ತಿಂಡಿಯ ಪರಿಣಾಮ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉಪನಾಯಕದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವರ್ಣನೆ.

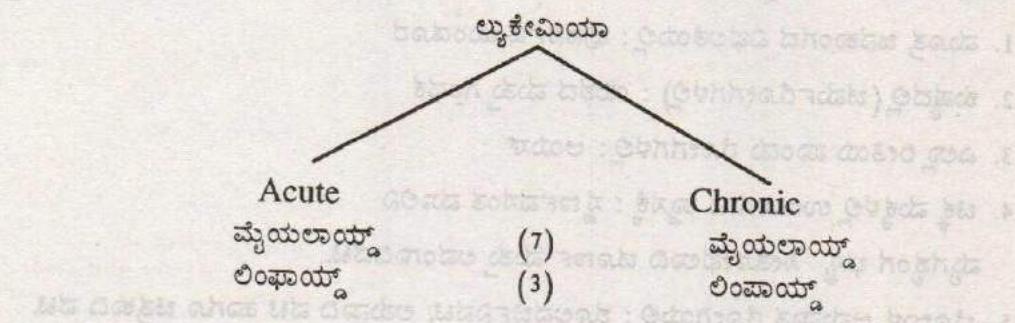
ಕ್ಷಾಸರ್ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಅಬ್ಯಾಸ / ಗುಲ್ಬ / ಅಪಚಿ ಅಥವಾ ಗಂಡಮಾಲ ಇಂತಹ ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗೆ
ಹೋಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕ್ಷಾಸರ್ ಎಷಟು ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಧಿ ಕ್ಷಾಸ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಕ್ಷಯವು ಧಾರುವಿನ ವಿಕ್ಷತ
ವ್ಯಾಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗೆ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದೇ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ.

ದೇಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೂ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಲೋಹಗಳಾದ ಸ್ವಣ, ರಜತ, ತಾಮ್ರ, ನಾಗ, ವಂಗ,
ಯಶದ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಸಮತೋಲನೆಯೂ ಸಹ ಕ್ಷಾಸರ್ ಮುಂತಾದ ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಅಬ್ಯಾಸದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪಡೋಕ್ರಿಯಾಕಾಲಗಳಿಗನು ಗುಣವಾಗಿಯೇ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಧಿಯ
ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಏಷಣಾ ವಿಫಳನೆ (ಚಿಕಿತ್ಸೆ) ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಲ್ಲಿಪತ್ರ ಶ್ವೇರೋಸಿಸೋನಲ್ಲಿ ನವಬಲ ರಸಾಯನ (ನವಬಲ ರಸಾಯನದಲ್ಲಿ ಬಳಗೊಂಡ ಪ್ರಮುಖ ದ್ರವ್ಯಗಳು
ಘರದ, ಸ್ವಣ, ರಜತ ಹಾಗೂ ಮುಧಾಂಶ ಮತ್ತು ಅಯ್ಸಾ) ತುಂಬಾ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹೌಷಿಕ ಆಹಾರ
ದಿನಕ್ಕೆ $1\frac{1}{2}$ ಲೀಟರ್ ನಮ್ಮಹಾಲು ಮತ್ತು ಮೊಟ್ಟೆಗಳು, ಸ್ವೇಹನ, ಸ್ವೇದನ ಅನುಷಾಸನ ಬಸಿ ಮತ್ತು ಹಿತವಾದ ವ್ಯಾಯಾಮಗಳು
ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ವ್ಯಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಧುನಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐದುಲಕ್ಷ ರೂಗಳಿಗೂ ಮೇಲ್ಪುಷ್ಟಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ತಗಲುತ್ತದೆ.
ಅದೇ ನಮ್ಮ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಕೇವಲ 90 ರೂಗಳಷ್ಟು ಡಿಷಿಡಿಗೆ ವಚ್ಚಾಗಲಿದ್ದು ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೋಗವನ್ನು
ಹಳೊಳಿಗೆ ತರಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹೌಷಿಕ ಕೊರತೆಯಿಂದಂತಾದ ಅನೀಮಿಯಾಗಿ (ವಾಂಡು ರೋಗ) ಜಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ (ಡೆಹರಾಡೂನ್ ಜಲ್ಲಾ)
ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1830 ಮಂದಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಅರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ (ವಾಂಡು ರೋಗಕ್ಕಾಗಿ) ಮಾಡಿದಾಗ,

ಅವರಲ್ಲಿ 838 ಮಂದಿಗೆ ಪಾಂಡುರೋಗದ ಲಕ್ಷ್ಮಣಜೂ ಇದ್ದವು. ಈ ಮೇಲಿನ 838 ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಗಭೀರಣೆ ಸ್ಥಿತಿ, ಮಧುಮೇಹ, ಮಲೇರಿಯಾ, ಕ್ಷಯ, ಕ್ಷಾಸ್ಸರ್ ರೋಗ ಹೀಡಿತರಾದವರನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ; ನಂತರ ಉಳಿದ 600 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿದ ವಿವರ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ.

($120 \times 5 = 600$)

1. 120 ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ → ಕೇವಲ ಪಷ್ಟು.
2. 120 ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ → ಪಷ್ಟುದ ಚೊತೆಗೆ ಕಚ್ಚಿಣಾಂತ.
3. 120 ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ → ಪಷ್ಟುದ ಚೊತೆಗೆ ಅಯಸ್ (125 ಗ್ರಾಂ ಲೋಹ ಭಸ್ತು ಮತ್ತು 500 ಗ್ರಾಂ ತ್ರಿಫಲು).
4. 120 ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ → ಪಷ್ಟು ಮತ್ತು ಸೂತಶೇಖರ ಮತ್ತು ಸೀತೋಫಲಾದಿ ಚೊಣಿ.
5. 120 ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ → ಪಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅಯಸ್ ಮತ್ತು ಸೂತಶೇಖರ ಮತ್ತು ಸೀತೋಫಲಾದಿ ಚೊಣಿ.

ತೊಂಬತ್ತು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಶೇ. 1.8 ರಪ್ಪು ಹಿಮೋಗ್ನೋಬಿನ್ ಅಂಶ ಹೆಚ್ಚಿದದ್ದು ಹೊನೆಯ (5ನೇಯ) ಗುಂಪಿನವರಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗಿ ಪಾಂಡು ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಸೂತಶೇಖರ ರಸ ಮತ್ತು ಸೀತೋಫಲಾದಿ ಚೊಣಿ ಮತ್ತು ಅಯಸ್ ಏಕ್ತಣವು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಬೇಗನೆ ಘಲಿತಾಂಶವನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲದು.

ಕೆಲವು ಅನುಭವೀ ಚಿಕಿತ್ಸಕು :

1. ಮೂತ್ರ ಜನಕಾಂಗದ ವಿಫಲತೆಯಲ್ಲಿ : ಪುನರ್ನಾವ ಮಂಡೂರ
2. ಕುಷ್ಣದಲ್ಲಿ (ಭರ್ಮಾರೋಗಳಲ್ಲಿ) : ಯಶದ ಮತ್ತು ಗಂಧಕ
3. ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಪಾಂಡು ರೋಗಗಳಲ್ಲಿ : ಅಯಸ್
4. ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ : ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ವಸಂತ ಮಾಲಿನಿ ಮೃಗಕ್ಕೆಂಬ ಭಸ್ತು ಸೀತೋಫಲಾದಿ ಚೊಣಿ ಮತ್ತು ಲವಂಗಾದಿವಟ.
5. ಬೆಳ್ಳಿ ಆಮವಾತ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ : ಶೂಲವಚ್ಚನಿವಟ, ಲಶುನಾದಿ ವಟ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರಕಾದಿ ವಟ.

(ಬ್ರಿಂಜಾ ರತ್ನಾವಲಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಶೂಲವಚ್ಚನಿ ವಟಯು ಪಾರದ, ಗಂಧಕ, ಲೋಹ ಭಸ್ತು, ತ್ರಿಫಲ, ತ್ರಿಕಟ್ಟಿ, ಹಾಗೂ ಲವಂಗವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ)

TREATMENT FOR RESPIRATORY PROBLEMS

A speech by Dr. Bhikshapathi

Urbanisation is the chief cause for several diseases like Bronchial asthma, Anxiety neurosis, High Blood pressure, Hemorrhoids etc.

Line of Treatment :

Based on the predominance of vata or kapha the treatment should be done as per the classics like,

In kapha predominant : Vamana, Virechana and Shamanoushadha

In Vata predominant : only Shamanoushadha

In vata predominant the person becomes very weak.

Importance of Vamana : In the Poorvakarma the Snehana and Swedana leads to bronchodilation. After that the Vamaka dravyas expels the kapha collected in the Uras.

For Virechana Trivirth should be the drug of choice, Katukarohini can also be given with Trivirth.

Different types of drugs will work on bronchial asthma (swasa) a few combination are as follows.

1. Tripahala + Arogyavardhini + Swasakuthara + Shwasakasachinthamani along with Tulasirasa as anupana.

2. Shringabhasma (200mg) + Navasadara (200mg) + Tankana (500 mg) along with Tulasirasa anupana (it is better in status asthmaticus).

3. Shwasakutara + Taleesadi choorna + Chandramritha rasa + Vasarishta and Kanakasava are helpfull.

4. Lashuna ksheerapaka, Haridra Ksheerapaka and pippali rasayana is also very much beneficial.

Ajashringi (or meshashring) (*Tylophora indica* or *asthamatica*) will leads to Vamana when the fresh leaf juice (20 ml) is given in empty stomach along with hot water.

Note : Basthi and Nasya are contraindicated in Tamaka swasa.

5. Apamarga kshara smeared on Nagavalli patra and chewed.

6. Pippali + Sameerapannaga rasa for 30 days.

7. Arkapushpa trichurated in cow's ghee and dried + Cow's milk is given.

A few important drugs in Bronchial asthma as follows.

Katuki, Shirisha, Vasa, Apamarga, Kantakari, Kusta, Bharangi, Tulasi, Vibhitaki and Vacha.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅನುಭವಗಳು

ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದರ್ಶರವರು ನೀಡಿದ ಉಪನಿಷತ್ತದ ಸ೦ಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿ

1. ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ : ನೆಗಡಿ ತಲೆನೋವು ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಿಖವನ ಕೇರ್ಮಾ ರಸ, ಸುದರ್ಶನ, ಶ್ರೀಕೃಂತಾದವು ಉತ್ತಮ ಪರಿಣಾಮ ನೀಡುತ್ತದೆ.
2. ಏನಸದಲ್ಲಿ : ಶ್ರೀಕೃಂತ 100 ಗ್ರಾಂ ಮತ್ತು ರಸ ಸಿಂಧೂರ 5 ಗ್ರಾಂ (ಭಸ್ಯ) ಇವರದನ್ನೂ ನಾಗವಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ಸ್ವರಸದಲ್ಲಿ ಭಾವನ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ತುಳಸಿ ಪತ್ರ ಸ್ವರಸದಲ್ಲಿ ಭಾವನ ಮಾಡಿ ದಿನಕ್ಕೆ 250 ರಿಂದ 500 ಮ್ಹಾರ್ಂವರಗೆ ನೀಡುವುದು. ಪ್ರತಿಶ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಏನಸದಲ್ಲಿ : ಅವಧ್ಯ : ಸೀಮೆ ಬದನೆ, ಹುರುಳಿ, ಬೂದು ಗುಂಬಳ, ಪಾಲಕ ಸೊಪ್ಪು ಮುಂತಾದವು.
3. ಶಾಸಕ್ಯತ್ವತೆಯಲ್ಲಿ : ಕನಕಾಸವ ಅಥವಾ ಸೋಮಾಸವ
4. ಆಧುನಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪದ್ಯತಿಯಿಂದಾಗಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ವಿಷ ವಸ್ತುಗಳು (ಧಾತು ವಿಷ ಅಥವಾ ದೂಷಿ ವಿಷ) ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೆ ಶಿರೀಷದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಔಷಧಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ವಿಷ ನಿರಾರಣೆಯಾದ ನಂತರ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.
5. ತಮಕ ಶಾಸದಲ್ಲಿ : ಸಮೀರ ಪನ್ನಗರನ (ಶುದ್ಧ) 100-125 ಮ್ಹಾರ್ಂ ದಿನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವರ್ಷ ಮಾನ ಹಿಪ್ಪಲಿಯನ್ನು ಹಾಲಿನ ಜೊತೆ ವರ್ಧಿಸಿ ಮಾನ ಹಿಪ್ಪಲಿಯ ಉತ್ತಮ ರಸಾಯನ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಅಗ್ನಿಪಕವಾಗಿದೆ.
6. ಟಾನ್ಸಿಲ್ಸ್ (ತುಂಡಿಕೇರಿ ಅಥವಾ ಗಿಲಾಯ) : ಶ್ರೀಫಲಾ ಗಂಡೂಪ ಹಾಗೂ ಸೆಟ್ಲಿನಾ ಜೊತೆಗೆ ಕರಂಜ ತೈಲವನ್ನು ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು.
7. ಆಮವಾತದಲ್ಲಿ : ಯೋಗರಾಜಸುಗ್ರಿಲು ಮತ್ತು ರಾಸ್ವಾಕ್ಷಾಫ ಉತ್ತಮ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ.
8. ವಾತರಕ್ತ : ಶ್ರೀಕೃಂತ ಮುಂತಾದವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ. ರಸಾಯನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ವ್ಯಾಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು. ಅಶ್ವಗಂಧವು ವಾತರೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವಕಾರಿ. ಟೊಮಾಚೋ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಾತ ರಕ್ತ ಹಾಗೂ ಶ್ವಾಸ ರೋಗಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ತ್ವಜಸರ್ಬಿಕು.
9. ಮಧ್ಯಮ ವಯಸ್ಸಿನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಥ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಸೊಂಟದ ನೋವು ಸಾಮಾನ್ಯ, ಕಾರಣವಂದರೆ ಅನೇಕರು ಸಿಸೆರಿಯನ್ (ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ)ಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಸೊಂಟದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಆರಿವಳಕೆ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕಟೆಬಸಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಾಗಿದೆ.
10. ಬ್ಲೂಫ್ರೆಶರ್ (ಬಿ.ಬಿ.) ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ವ್ಯಾಧಿಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯಾನವಾಯು ವ್ಯಷಣ್ಯದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅಷ್ಟಂಗ ಮತ್ತು ವ್ಯಾನವಾಯುವಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದ ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
11. ವಿಷಮ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ : ಸುದರ್ಶನ (ಕಿರಾತತೀಕ) ಮತ್ತು ಲತಾಕರಂಜ ಉತ್ತಮ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮವರ್ಭೇದದಲ್ಲಿ ಸೋದಂತಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಾವರ್ತದಲ್ಲಿ ನಸ್ಕಕರ್ಮ ಉತ್ಪಮ ಜೊತೆಗೆ ಶಿರಃ ಶೂಲಾಭ್ರರಸ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚನ ಪರಿಣಾಮ ನೀಡಬಲ್ಲದು.

12. ಪ್ರಮೇಹದಲ್ಲಿ : ಸ್ವಾಲ ಪ್ರಮೇಹಿಯಲ್ಲಿ ನಿತಾಕಟುಕ್ಕಾದಿಕಷಾಯ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ ಉತ್ಪಮ ಘಲಿತಾಂತ ನೀಡಬಲ್ಲದು.

13. ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಸೂಪರಾ ಸರ್ವ ಅಥವಾ ಸರ್ವಗಂಧ ಕಷಾಯ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ.

14. ಸೋರಿಯಾಸಿಫಾನಲ್ಲಿ ಶೈತಕುಟಿಜದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ 777 ಅಯಿಲ್ (ಟ್ರಿಪಲ್ ಸೆವನ್ ಆಯಿಲ್) ಗುಣಕಾರಿ.

15. ಶೈತ್ಯದಲ್ಲಿ (ಹೊನ್ನಿನಲ್ಲಿ) : ಬಾಹುಬಿ ಚೊಣಿದ ಲೇಪ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯವರ್ಥನಿ ವರ್ಚಿ. ಜೂಲಿ ಮರದ ಮುಖ್ಯ ತೈಲ ಮತ್ತು ವಿರೋಚನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಶೈತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಮ ಘಲಿತಾಂತ ನೀಡಬಲ್ಲದು.

Abhimanyu Ayurveda Kendra

No. 21/32, 6th 'A' Main, I Stage,
KHB Colony, Basaveshwaranagar
Bangalore - 560 079
① : 328 4893

Timings : 9.30 a.m. to 2.00 p.m.
4.30 p.m. to 10 p.m.
Sunday : 9.30 a.m. to 12.00 p.m.

All types of Ayurvedic Medicines Available

With Best Compliments From

CARAM HEALTH CARE

Attention Doctors & Pharmacies

We supply only to Doctors, Dispensaries and Pharmacies quality single churnas of excellent quality for many common herbs, compound formulations like triphala, trikatu etc. and purified guggulu, shilajith, shallaki etc. at competitive prices. We supply in bulk and even small quantities from 250 gms. Interested parties kindly,

contact :
C- 64, KSSIDC, Doddaballapur,
Bangalore - 561 203. ① 080 - 7630128

We make Not just Medicines :
We make Better Lives

ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಗೊಂದು ಸೂತ್ರ

ಹೋ ಶ್ರೀರಸಾಗರ್ ತುಕಾರಾಂಶವನ್ನಿಂದ ನಿರ್ದಿದ ಉಪನಿಷತ್ತಾದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿ

ಜ್ಞಾನದಿಂ ಮೇಲಿಲ್ಲ ಶಾಸನಿಂ ಕೀಳಿಲ್ಲ

ಭಾಸುವಂದಧಿಕ ಬೆಳಗಿಲ್ಲ ಜಗದೋಳಗ

ಜ್ಞಾನವೇ ಏಗಿಲು ಸರ್ವಾಷ್ಟ

“ಇತೇ ಜ್ಞಾನಾನ್ ಮುಕ್ತಿಃ” ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಪ್ರವಂಚದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವೇ ಏಗಿಲು. ಆಯುರ್ವೇದೀಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಇಂತಹ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಅಗ್ರಿಂತ ಆಯುರ್ವೇದ ಅನುಷ್ಠಾನ.

ಆಯುರ್ವೇದ ತಾಸ್ತದಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟಕೆ ಬೆಳಿಯದ ಇದ್ದರೂ ಅನುಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಾಗಳಾದ ಅಗ್ನಿಕರ್ಮ, ಕ್ಷಾರಕರ್ಮ ಮತ್ತು ರಕ್ತಮೋಕ್ಷಣಾಗಳು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಕ್ಷಾರಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಬಿರುವ ಕ್ಷಾರ ಸೂತ್ರದ ಬಳಕೆಯಂತೂ ಆರ್ಥಸ್ (ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ / ಪೈಲ್) ಮತ್ತು ಭಗಂದರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ. ಕ್ಷಾರಗಳ ಗುಣ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸುಶೃತ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದರೂ, ಕ್ಷಾರ ಸೂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ತರ್ಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿಲ್ಲ. ಹನ್ನೊಂದನೇ ಶತಮಾನದ ಚಕ್ರದರ್ಶನು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕ್ಷಾರಸೂತ್ರ ತಯಾರಿಸುವ ಬಗೆ :

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟಹೊಂದಿರುವ ದಾರ / ಸೂತ್ರ ಅಗತ್ಯ. ಕೆಳ್ಳಿ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಕ್ಷಾರದ ಲೇಪವನ್ನು ದಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದಾರ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿರಬೇಕು. ‘ಟೆನ್ಸಿ ಮೇಟರ್’ ಎಂಬ ನಾಧನದಿಂದ ದಾರದ ಬಲಿಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಬಲಕ್ಕೆ ‘ಟೆನ್ಸಿ ಸ್ಲೈ ಸ್ಟ್ರಂಟ್’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನೆ ನಂಬರ್ ಹೊಂದಿರುವ ಸರ್ಜಿಕಲ್ ಟ್ರೇಡ್ ಕ್ಷಾರ ಸೂತ್ರ ತಯಾರಿಸಲು ಉತ್ತಮವಾದುದು.

ಕ್ಷಾರಸೂತ್ರ ತಯಾರಿಸಲು ಮೊದಲು ಆಪಾಮಾಗ್ರ ಕ್ಷಾರ ಮತ್ತು ಸ್ವಂತಿ ಕ್ಷೀರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ವಂತಿ ಕ್ಷೀರದಲ್ಲಿ ದಾರವನ್ನು ಅದ್ದಿ ಅದನ್ನು ಒಣಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹನ್ನೊಂದು ಬಾರಿ ಸ್ವಂತಿ ಕ್ಷೀರದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಒಣಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ಏಳು ಬಾರಿ ಸ್ವಂತಿ ಕ್ಷೀರದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಆಪಾಮಾಗ್ರ ಕ್ಷಾರವನ್ನು ಲೇಖಿಸಿ ಒಣಿಸಬೇಕು. ಕೊನೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಂತಿ ಕ್ಷೀರದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಅರಿತಿನ ಪ್ರಡಿಯನ್ನು ಲೇಖಿಸಿ ಒಣಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ಷಾರಸೂತ್ರ ಸಿದ್ಧ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಕ್ಷಾರಸೂತ್ರವನ್ನು ದುರ್ಬಲ, ಕೃತ, ಅಂಡುಬುರುಕ ರೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಮಾತ್ರಿತ, ಶಸ್ತ್ರಾಸಾಧ್ಯ ರೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಆರ್ಥಸ್, ಭಗಂದರ ಮತ್ತು ನಾಡಿ ವ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಉಪಯೋಗ ಹೆಚ್ಚು.

ಕ್ಷಾರವು ಶಸ್ತ್ರಾಸುಶಸ್ತ್ರಗಳಿಂತ ಪ್ರಫಾನವಾದುದು. ಇದು ಭೇದನ, ಭೇದನ ಮತ್ತು ಲೇಖನ ಕರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ತ್ರಿದೋಷ ಹರಿವೂ ಆಗಿರುವ ಈ ಕ್ಷಾರದ ಬಳಕೆ ಆಯುರ್ವೇದಕ್ಕೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೂಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಅನುಭವಗಳು

ಡಂ॥ ವಿ. ಜಿ. ನೆರಿನಾಶ್ ರವರು ನೀಡಿದ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿ

ಅನೇಕ ಏಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲ ವೈದ್ಯೋಪಯೋಗಿ ಅನುಭವೋತ್ತಗಳು :

1. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ರೋಗಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುಪುಡು ಬೇಡ. (ಕಾರಣ : ರೋಗವು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸೋಂಕು ತಗಲುವ ಶಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದು).
2. ಅಯುರ್ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೋಗಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಪ್ರಶ್ನೆಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿ ತಕ್ಷ ಜೀಷಧಿ ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಪೂರ್ವ ಯಶ್ಸಿಯಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡುವಂತಹ ಎಲ್ಲಾರೂ ಒಂದೇ ತರಹಾದ ಜೀಷಧಿಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಸಹ ಇಲ್ಲವೆಂದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಚರಕ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಎಂದಿಗೂ ಉಪಾಧುವಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಗುಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಅಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಜೀಷಧಿ ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಫಲವು ಕಟ್ಟಿ ಬುತ್ತಿ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು.

3. ವೈದ್ಯನಾದವನು ರೋಗಿಗೆ ಕೇವಲ ಜೀಷಧವನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲ ಅದರೆ ಪೂರ್ವವಾಗಿ ಗುಣ ಹೊಂದುವುದು ಮಾತ್ರ ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಎಂದು ನುಡಿದು ತಮ್ಮ ಕೆಲ ಅನುಭವಗಳ ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿದರು.
4. ರೋಗಿಯಾದವನು ವೈದ್ಯನ ಬಳಿ ವಿಧೇಯನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಸ್ವತಃ ವೈದ್ಯನೇ ಮುನ್ನಗ್ಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಇದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯನಿಗೂ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಅವಮಾನ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲವೆಂದರು.
5. ಹೊಬ್ಬಿ ಹೊದಲಿಗೆ ರೋಗಿಯ ಬಲ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಮಹತ್ತರವಾದದ್ದು ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದರು.
6. ನಾವು ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಜೀಷಧಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಗುಂಜಾ, ಕರ್ಷ, ತೊಲ, ಪಲ, ಪ್ರಸ್ತಾದಿ ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಜೀಷಧವನ್ನು ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ನಾವು ಬೇಗ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಜಾರದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ (ಉದಾ : ೨೦ದು ಅಥವಾ ೨ ಮಾತ್ರ ದಿನಕ್ಕೆ ರಿಂದ ಬಾರಿ) ನಾವು ಜೀಷಧ ಪ್ರಮಾಣ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರೆ ರೋಗವು ತುಂಬಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅನೇಕರು ಅಯುರ್ವೇದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಯಾಗುವುದು ನಿಧಾನವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಅಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಾರದು ಎಂದರು.
ವೈದ್ಯರು (ಉಪನ್ಯಾಸಕರು) ತಿಳಿಸಿದ ಕೆಲ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಅನುಭವಗಳು :

1. ವಾತಕವಿದ ಜ್ಞರದಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯು ಬೆನ್ನು ನೋವು ಎಂದಲ್ಲಿ ಮಹಾಯೋಗರಾಜ ಗುಗ್ಗಲು ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪು ಜಲದಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕು.

2. ಮುಕ್ತ ಮೀಶಿತ ಕಾಮಧುಗಾರಸವನ್ನು ಬೆಣ್ಣೆಯ ಜೊತೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಆಮ್ಲ ತಿತ್ತಪ್ರ ಗುಣವಾಗುವುದು.
3. ರುದ್ಧಪಥ ಅಥವಾ ಶಾಖಾಶ್ರಿತ ಕಾಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಮೃತ ಬಳಿಯ ಕಷಾಯವಚ್ಚೇ ಮಹತ್ತರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
4. 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದ ಆಮಾತ ರೋಗಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಜೀವಧಗಳು ಕೇವಲ ಎರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣವನ್ನು ತಂದವು.

ಅವು 1. ಬೃಹತ್ತಾವಾತ ಚೆಂತಾಮಣಿ

2. ಆಶ್ವಗಂಧ ಚೊಣಿ ಮತ್ತು
3. ಮಹಾರಾಸಾದಿ ಕಾಡಾದ ಜೊತೆಗೆ ಎರಂಡ ತ್ವೀಲ.
5. ವೀರ್ಯದೋಷ ಹಾಗೂ ಸಂತಾನ ಹೀನತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕರಧ್ವಜ ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣಾಚಂದ್ರೋದಯ ರಸವು ಉತ್ತಮವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ.
6. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಾಧೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಟಲ ರೋಗ (ಧ್ವನಿ ಪೆಟ್ರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಗಡ್ಡೆಯಂತಾಗಿತ್ತು) ಯೋಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಕಾಂಚನಾರಮರದ ತೊಗಟೆಯ ಕಷಾಯದ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಟಟಿಕದ ಚೊಣಿ ಮತ್ತು ಮಾಡಿ ದಿನಕ್ಕಿರದು ಬಾರಿ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ತಳಾನಲು ನೀಡಿ ಜೊತೆಗೆ ಜೀವ್ಯಮಧು ಸಣ್ಣ ಚಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಸ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರಲು ತಿಳಿಸಿದ ನಂತರ ಕೇವಲ ಎಂಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಗುಣವಾದದನ್ನು ಕಂಡರು. ಸ್ವತಃ ಆ ರೋಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ತಿಳಿಸಿದ ಸೂಕ್ತ ವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಈಗಿನ ಕೆಲ ಜೀವಧ ತಯಾರಿಕೆಯ ಕಂಪನಿಗಳು ತುಂಬಾ ಕಳಪೆ ಗುಣ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜೀವಧಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪೇಟೆಂಟ್ ಜೀವಧಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಬದಲು ಶಾಶ್ವತ ಜೀವಧವನ್ನು ಬಳಸಿದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಪರಿಣಾಮ ನೀಡುವುದೆಂದರು. ಜೊತೆಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೀದಿಸಿದ ಜೀವಧವನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ವ್ಯಾದ್ಯರು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಿಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಬೇಕು.

ಅವರು ತಾವೇನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಮಿದ್ದಾಗಿ ಸಾಬಿತು ಪಡಿಸಲು ಶತಪ್ತಿಲೋಹಭಸ್ತುವನ್ನು ತಂದು ಅದಕ್ಕಿ ಕಾಂತಲೋಹವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಸಿದಾಗ ಆ ಭಸ್ತುವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಾಗ ಅದರ ಕಳಪೆಗುಣಮಟ್ಟವು ತಿಳಿಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಜೀವಧಗಳನ್ನು ವಿರೀದಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಾವೇ ಪ್ರಟಿ ನೀಡಿ ರೋಗಿಗೆ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಮಹತ್ತರ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.

TIPS FOR SUCCESSFUL PRACTITIONER

A speech by Dr. Giridhar Kaje

1. Don't accept or treat all types of patients or too many patients in short period.
2. We should know our limitations in a particular disease.
3. One should convince the patient in a systemic way.
4. Do not make false claims.
5. A drug knows the body and disease better in our system.
6. We should practice our own system, which is very much need for the modern world.
7. Tilataila is proved as the best antioxidant drug which one thousands times superior than the Japanese invented antioxidant drug recently.

A few treatments through experience and reference.

- 1. In case of fever** (usually any type of fever in the condition of 104° F to 105° F)
  - a. Trikatu + Tulasi + Rasamanikya (a tablet Lynferox contains all this)

- 2. In case of Diabetes mellitus**

- a. Start giving high dose of medicine (maximum possible dose) instead of giving little doses because it manages by little dose or even without medicine. (6 to 18 tabs/day in divided doses).
  - b. Powder of Methi seeds brings down sugar level in a short period.
  - c. Chandraprabhavati, Gokshuradivati, Purnarnavadvati, Glucodap, INSOL - N etc.

- 3. In Hypertension :**

- a. Even in the emergency conditions like the blood pressure reaches 260/160 mm Hg. then the drugs like Sarpagandha Choorna and Saraswatharishta in known doses will reduce the B.P. in short period.

- b. Supersarpa, Arjin, Byposil as well as Hridya drugs are beneficial in hypertension.

- 4. For coronary heart disease**

- a. Decrin plus
  - b. Deron + B (Sringabhasma is only the ingredient)
  - c. Arjuna preparations

- d. The drugs like Arogyavardhini vati, Navaka guggulu, Hridayarnava rasa, Prabhakara Vati, Shringa bhasma are beneficial in different heart diseases.

A speech by Dr. Giridhar Raja

1. Due respect to your all hours of service to the nation besides in your busy
2. We should follow our principles in a better way.
3. One should contribute his best in a sincere way.

With Best Compliments From

Hillgreen Company

No. 17, 13th Cross

Vasanthnagar East

Bangalore - 560 052 (India)

Cable : Hillgreen

Phone : 91-80-2250717, 2264237

Fax : 91-80-2251307

E-mail : hillin@vsnl.com

With Best Compliments From

WITH BEST COMPLIMENTS FROM

Vivek Ultrasound Scanning Centre

2, Sri Janakiram Complex, (Diagonally opp. Uma Theatre)
Bull Temple Road, Chamarajpet, Bangalore - 560 018

Consultant : **Dr. V. Keshav Murthy**

Consultant Radiologist & Ultrasonologist
(Formerly Senior Consultant Radiologist)

at Medinova Diagnostic Services, Infantry Road, Bangalore

Working Hours : 9.00 a.m. to 2.00 p.m. & 6.00 p.m. to 8.00 p.m.
Sunday : 9.00 a.m. to 1.00 a.m.

Phone : 6523154

With Best Compliments From
WITH BEST COMPLIMENTS FROM

Vivek Dligoona Seenu Guttla

S, Sh. Sankaranarayana Complex, (Diaspora) opp. Ums Tress (E)
Bull Temple Road, Chamarajpet, Bangalore - 560 018

USHA OVERSEAS REMOVALS

PABS, Tiffinys Annexe
23/2, Vittal Mallya Road
Bangalore - 560 001

Ph : 080 - 529 7677

WITH BEST COMPLIMENTS FROM

GURU AYURVEDA PHARMA

Shop No. 1, S.N. Complex, 3rd Main Road
Near Canara Bank, Hanumanth Nagar
Bangalore - 560 019

Working Hours : 9.00 a.m. to 2.30 p.m.
4.30 p.m. to 9.30 p.m.
Sunday : 9.00 a.m. to 1.30 p.m.

Ph : 652 4981

ಅಗ್ನಿವೇಷ ಅಯುವೇದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಧ್ಯೋಯೋದ್ದೇಶಗಳು

1. ಅಯುವೇದ ವೈದ್ಯ ಪದವೀದರರು ಅಯುವೇದವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ವೈದ್ಯವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸುವುದು.
2. ವೃತ್ತಿನಿರತ ಅಯುವೇದ ವೈದ್ಯರಿಗಾಗಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತಜ್ಞವೈದ್ಯರಿಂದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು.
3. ಅಯುವೇದ ವೈದ್ಯರಿಗಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕಾರ್ಯಗಾರ(Clinical Workshops)ಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.
4. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಅಯುವೇದವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.
5. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಯುವೇದವ ಕುರಿತಂತೆ ತಜ್ಞ ಅಯುವೇದ ವೈದ್ಯರಿಂದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸುವುದು.
6. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ (ಮನೋರಂಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಯುವೇದದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ) ಅಯುವೇದದ ಪ್ರಚಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು.
7. ಉಚಿತ ಅಯುವೇದಿಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಿಬಿರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗಿಡಮೂಲಿಕಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹಂಚಿಸುವುದು.
8. ವೃತ್ತಿನಿರತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಅಯುವೇದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆ.
9. ಅಯುವೇದ ವೈದ್ಯರ ಸಮೀಕಣಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಯುವೇದಕ್ಕೆತ್ತದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸನ್ಯಾಸಿಸುವುದು.
10. ಅಯುವೇದದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು.

Cares for women
of all ages at all stages

Abhraloha™
TABLETS

सभी आयु की स्त्रियों में
सदा उपयुक्त योग

अभ्रलोह™
टेब्लेट्स

Togetherness is Happiness !

SHILAPRAVANG™
SPECIAL

Bring Back the Season

Healing for over 125 years

Rooted in tradition
Ready for tomorrow

Shree Dhootapapeshwar Limited.

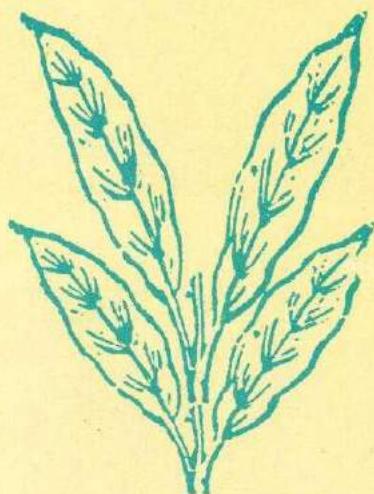
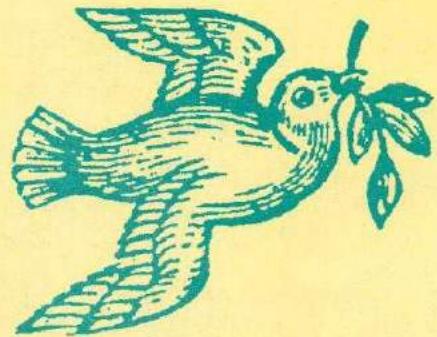
Karnataka : Bangalore : Raghvendra Agencies Tel.: 6619814, Raghu & Company Tel.: 79620, Guru Ayurvedic Centre Tel.: 3351191, Upadhyas & Company Tel.: 2235533/2241121, Hubli : United Agencies Tel.: 362472, Shree Meenakshi Medical Agencies Tel.: 268421, Pavan Distributors Tel.: 366507, Shree Basawa Enterprises Tel.: 364851, Yamuna Distributors Tel.: 365792. **Udupi :** Geetha Agencies Tel.: 84261, Akshaya Distributors Tel.: 21991. **Belgaum :** Raj Distributors Tel.: 461711. **Bijapur :** Siddlingappa Dharwadkar Tel.: 50288. **Sagar :** Dhanvantari Distributors Tel.: 28333. **Hassan :** R.S. Pharma Tel.: 69294. **Davanagere :** Sanjivini Medicals Tel.: 55196. **Honnavar :** Chetan Agencies Tel.: 20598. **Bagalkot :** Ramraokora & Sons Tel.: 20976.

ಸ್ವದೇಶದ ಮಣ್ಣ

ಸ್ವದೇಶದ ಗಳಿ

ಸ್ವದೇಶದ ನೀರು

ಸ್ವದೇಶದ ಮದ್ದ

ಬೈದ್ಯನಾಥ

ಚೈಷಧಿಗಳು

ಸ್ವದೇಶ ಮದ್ದಗಳು

ಶ್ರೀ ಬೈದ್ಯನಾಥ ಅಯುವೇದ ಭವನ ಪ್ರೈ. ಲಿಮಿಟೆಡ್

ನಂ. 1892, 9ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತ್ರೀ, 2ನೇ ಹಂತ, ಬನಶಂಕರಿ,

ಚೆಂಗಳೂರು - 560 070   ದೂರವಾಣಿ: 6716012